

atteliér

časopis študentskej organizácie zity sv. Cyrila a Metoda v Trnave

**Študent Ľuboš Malovec:
Cyklistika sa nedá
robiť na 50 %**

cyklodoprava na Slovensku | Eva Toráčová z Dedolesu | netradičné športy v Trnave

Poznáte pravidlá pre cyklistov?

atteliér KVÍZ

1. Aké množstvo alkoholu v krvi je povolené pre cyklistu jazdiaceho v zastavanom území obce a po cestičke pre cyklistov?

- a) Do 1,0 promile.
- b) Do 0,5 promile.
- c) Do 0,7 promile.

2. Nosenie ochrannnej prilby je pre cyklistu nad 15 rokov:

- a) povinné všade.
- b) povinné len mimo obce.
- c) dobrovoľné.

3. Biela odrazka vpredu a červená odrazka vzadu sú povinnou výbavou bicykla. Môžu však byť nahradené:

- a) odrazovými plochami na oblečení.
- b) svietiacou pokrývkou hlavy.
- c) odrazkami oranžovej farby na prednom, zadnom alebo obidvoch kolesách.

4. Na bicykli sa jazdí:

- a) pri pravom okraji cesty.
- b) pri ľavom okraji cesty.
- c) popri stredovej čiare na ceste.

5. Pri odbočovaní dáva cyklista znamenie do odbočovacieho smeru:

- a) smerovkou.
- b) nohou.
- c) rukou.

6. Na bicykli sa nesmie jazdiť po:

- a) ceste určenej pre autá.
- b) chodníku (okrem detí do 10 rokov) a priechode pre chodcov.
- c) poľnej ceste určenej pre traktory.

7. Počas jazdy na bicykli sa smie viesť zviera, ak:

- a) je jeho výška väčšia ako 30 cm.
- b) je schopné sa pohybovať rýchlosťou aspoň 10 km/h.
- c) ho vedie iná osoba než cyklista.

8. Na jednomiestnom bicykli je povolená jazda dvom osobám iba, ak:

- a) sú tieto osoby manželmi viac ako 10 rokov.
- b) osoba staršia ako 15 rokov vezie osobu mladšiu ako 10 rokov na pomocnom sedadle na prepravu dieťaťa s pevnými opierkami na nohy.
- c) ide o dve dospelé osoby, pričom jedna je ťažko zdravotne postihnutá.

9. Pri jazde na bicykli je zakázané držať sa iného vozidla. Je toto tvrdenie pravdivé?

- a) Áno.
- b) Nie.
- c) Áno, ak rýchlosť držaného vozidla presahuje 20 km/h.

10. Deti do 10 rokov môžu jazdiť na bicykli po ceste (s výnimkou cestičky pre cyklistov, poľnej cesty, lesnej cesty a obytnej zóny):

- a) bez dozoru pri dostatočnej viditeľnosti cez deň.
- b) iba s dozorom osoby staršej ako 15 rokov, ktorá je dostatočne spôsobilá, aby na dieťa riadne dozerala.
- c) iba s dozorom osoby staršej ako 18 rokov, ktorá je dostatočne spôsobilá, aby na dieťa riadne dozerala.

Správne odpovede: 1. b, 2. c, 3. a, 4. a, 5. c, 6. b, 7. c, 8. b, 9. a, 10. b

atteliér

redakcia

šéfredaktor

Juraj Rakučiak

jazykoví korektori

Simona Bačinská
Alžbeta Nahálková
Daniela Lesáková
Nicol Maninová
Antónia Kísová

editori

Šimona Tomková
Tereza Šuveríková
Patricia Prašovská
Alžbeta Jánošíková
Mária Šmilňáková

šéfgrafik

Jakub Luliak

grafici

Svetlana Zacharová
Adam Gulák
Ján Medvec
Paula Halašová
Simona Kajanovičová
Patrik Friedmann
Daniela Bašteková
Bea Špaková
Simona Benková

reklama a sociálne médiá

Tereza Šuveríková
Simona Matúšková

attelier.sk

**K rozvoju
cyklodopravy
nechýbajú len
osobitné pruhy,
ale aj pochopenie
pre cyklistov**

Bicykel som vždy pokladal za samozrejmosť, máme ich doma niekoľko. Keď som bol malý, nevedel som si predstaviť, že niekto dvojkolesové vozidlo nemá. Tobôž nie, že sa niekto nevie bicyklovať, veď v našej obci na ňom jazdili všetky deti. Pamätám si, že chodníky v areáli mojej základnej školy boli značené malými dopravnými značkami a jeden deň sme sa učili s policajtmí o pravidlách pre cyklistov. Potom sme sa im predviedli na našom dopravnom ihrisku. Bolo to zábavné a poučné zároveň – škola hrou. Deti v družine sa mohli premávať po úzkych cestičkách vyhradených pre bicykle, ktoré simulovali realitu. Škoda však, že nie tú slovenskú. Za bránami školy bola situácia iná. Cyklisti sa delili o cestu s autami a niekde aj chodcami. A tak to je aj dnes a nielen tam, ale takmer v celej našej krajine. Mnoho šoférov nadáva na cyklistov. Sú to pravdepodobne šoféri-necyklisti, pretože keby skúsili vymeniť auto za bicykel, vedeli by, čo znamená jazdiť po šíkmom okraji vozovky plného štrku, na ktorý vytláčajú viac ekologicky a športovo zmysľajúcich jedincov. Nehovoriac o trúbení, ktorým môžu spôsobiť horšie následky, keď sa cyklista zľakne, ako pri pomalom obíehaní s dostatočným odstupom od bicykla. Čo by mohlo situáciu vyriešiť, dnes už každý vie – samostatné cestné pruhy pre cyklistov. A každý tiež vie, keď nakukne do zahraničia, že to pomáha. Keby sa cyklisti cítili bezpečne, pribúdalo by ich čoraz viac. Možno aj šoféri-necyklisti by si trúfli na takýto druh dopravy a v mestách by nevznikalo toľko dopravných zápch plných áut s jedným cestujúcim. Potom by aj naša modrá planéta chytala zelenší odtieň. Veď toho chemického odpadu, ktorý motorové vozidlá vyprodukurujú, je katastrofálne veľa.

Zrejme ste si domysleli, kam tým mierim. Áno, na stránky nášho časopisu. Tentokrát sme sa v rubrike téma pozreli na zuby slovenskej cyklodoprave. Snáď vám čítanie prinesie pocit, že bicykel a doprava majú k sebe blízko, napríklad tak ako Cyril a Metod. Veď takmer všade sa spomínajú spolu. Ruku na srdce, nie je hanbou, že máme majstra sveta v cestnej cyklistike Petra Sagana, no cyklomobilita je na podobnej úrovni ako bratislavské metro?

Juraj Rakučiak
Juraj Rakučiak

ŠÉFREDAKTOR | sefredaktor@attelier.sk

Titulná strana:

Foto: Eva Jonisová

Časopis atteliér je študentským časopisom, ktorý vychádza každý mesiac na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave. V nutných prípadoch, ktoré sa odvíjajú od harmonogramu akademického roka, časopis vychádza ako dvojčíslo. Adresa redakcie: Fakulta masmediálnej komunikácie UCM, Skladová 691/3, 917 01 Trnava. Adresa univerzity: UCM, Nám. J. Herdu 577/2, 917 01 Trnava. Elektronické vydanie ISSN 1339-1410, tlačene vydanie ISSN 1336-9342.

atteliér

ročník 18, č. 2 | 2020-2021

V hlavnej budove UCM na Nám. J. Herdu vznikol akademický klub. V zrekonštruovaných priestoroch na prízemí sa v novembri konali dve inauguračné prednášky. **Zdroj: ucm.sk Foto: ucm.sk**

14 Trnava

netradičné športy

16 absolvent

Eva Toráčová z Dedolesu

19 téma

cyklodoprava na Slovensku

06 pedagóg

Ján Titiš

08 reportáž

Marketing Identity a TVaT

10 UCEEMSKOP

UCM pomáha

13 UCM info

HIT UCM Trnava

26 médiá

kriminalita

28 kultúra

dokumentarista David Attenborough

30 štúdium

študentky mamičky

32 študent

cyklista Ľuboš Malovec

Predajné miesta:

JAMA
Skladová
Bučianska

hlavná budova UCM
predajňa kníh UCM

Recykláciou nášho časopisu prispievate k ochrane životného prostredia.

Kontakty

POŠLITE NÁM E-MAIL:

redakcia@attelier.sk

Tu nám posielajte tipy na reportáž a vaše pripomienky.

SLEDUJTE NÁS:

facebook.com/attelierSK
@attelier_magazine

Ak sa chcete stať súčasťou tímu alebo s nami spolupracovať inak, napíšte nám na vyššie uvedený e-mail, prípadne na e-mail šéfredaktora.

STAŇTE SA NAŠIMI FANÚŠIKMI AJ NA SOCIÁLNYCH SIETACH

ATTELIERSK

@ATTELIER_MAGAZINE

Chémia je jednoducho úžasná, hovorí novovymenovaný profesor v odbore anorganická chémia Ján Titiš

Zdroj: www.unsplash.com/thisisengineering

Študoval na Fakulte prírodných vied UCM v Trnave, dnes tu pôsobí ako pedagóg a vedec. O chémii a jej výskume nám porozprával JÁN TITIŠ. V čom vidí potenciál svojho výskumu?

Venujete sa anorganickej chémii, konkrétne som si prečítala v charakteristike vašej osoby v sekcii Významní absolventi UCM: „Výskumne sa zameriava na oblasť molekulového magnetizmu. Aplikuje metódy anorganickej chémie, spektroskopie a teoretickej magnetochemie v oblasti výskumu špeciálnych magnetoaktívnych molekúl, predovšetkým jednomolekulových magnetov. Využíva moderné výpočtové metódy na identifikáciu vzťahov medzi molekulovou štruktúrou, elektrónovou štruktúrou a magnetickými vlastnosťami koordinačných zlúčenín.“ Vysvetlite, prosím, po lopate, čomu sa venujete?

S našou výskumnou skupinou sa venujeme skúmaniu látok, ktoré majú, aspoň pre nás, zaujímavé magnetické vlastnosti. My takéto látky priamo pripravujeme v našich laboratóriách. Magnetizmus takýchto látok

je, samozrejme, odlišný od magnetického prejavu klasických magnetov, napr. magnetky, ktorá nám visí na chladničke. Avšak, majú isté podobné črty. Preto takéto látky nazývame napr. jednomolekulové magnety. Kľúčový je v tomto prípade výraz jednomolekulové, pretože priamo vyjadruje podstatu skúmaného problému, ktorým je magnetizmus na úrovni jedinej molekuly. A práve táto

„Človek nemôže prestať pracovať a čakať, kým sa mu „v hlave rozsvieti žiarovka.““

skutočnosť prináša tie zaujímavé magnetické vlastnosti. Skúmanie vlastností látok na úrovni molekúl je pre nás fascinujúce, pretože tu nachádzame javy, ktoré vyzerajú ako výplody nejakého sci-fi románu. Sú však reálne, a hlavne, môžu byť základom pre nové typy materiálov a technológie budúcnosti.

Čím vás zaujala práve táto oblasť?

Pre mňa už samotná podstata magnetizmu látok je nesmierne zaujímavá vec. Pracujem v oblasti, ktorej cieľom je dizajn nových magnetických materiálov. Pripravujeme nové látky, využívame sofistikované experimentálne techniky a aplikujeme fascinujúce teórie. V podstate sa snažíme „vylepšovať“ vlastnosti látok. Popritom objavujeme nové javy, ktoré sa snažíme pochopiť. Chémia je jednoducho úžasná.

Vedeli by ste mi opísať príklad praktického použitia vášho výskumu?

Samozrejme, každé vedecké úsilie sleduje cieľ, ktorým sú predovšetkým praktické aplikácie jeho výsledkov. Nie je tomu inak ani v našom prípade. Predpokladáme, že materiály na báze zlúčenín, ktoré skúmajeme, môžu v budúcnosti nájsť praktické využitie v oblasti informačných technológií. Hovoríme napr. o vysokokapacitných pamäťových zariadeniach schopných uchovávať enormné množstvo dát alebo o konštrukčných prvkoch pre nové typy počítačov. Aplikačný potenciál, ktorý v sebe ukrýva takýto výskum, je mimoriadne bohatý.

Kto vás ovplyvnil vo vašom smerovaní?

K skúmaniu molekulových magnetov som sa dostal už v rámci riešenia diplomovej práce.

Mojím školiteľom bol prof. Boča, ktorý ma nadchol pre tento výskum a poskytol mi množstvo príležitostí, ako sa výskumne realizovať. Patrí mu odo mňa v tomto smere veľká vďaka.

Čo vás pri práci inšpiruje?

Vo vede sú, samozrejme, inšpirácia alebo dobrý nápad neoceniteľné. Neprichádzajú však tak často, ako by sme si želali. Človek však napriek tomu nemôže prestať pracovať a čakať, kým sa mu „v hlave rozsvieti žiarovka“. To by asi nebolo ideálne. Práve práca, aj keď možno na niečo menej zaujímavom, môže byť sama osebe inšpiratívna a postupne môže priniesť aj dobré, nové nápady. Samozrejme, neustále vzdelávanie, nasávanie informácií a nových vedomostí je tiež nesmierne dôležité.

Aké sú podmienky na FPV UCM? Máte dostatočné prístrojové vybavenie?

Myslím, že podmienky na vedeckú prácu na FPV UCM sú dobré. Ak by tomu tak nebolo, asi by sme neboli schopní publikovať také množstvo prác vo vysoko impaktovaných časopisoch. Takéto práce musia mať adekvátnu kvalitu, ktorá sa dá dosiahnuť len pri vhodných podmienkach. S prístrojovým vybave-

„Skúmanie vlastností látok na úrovni molekúl je pre nás fascinujúce, pretože tu nachádzame javy, ktoré vyzerajú ako výplody nejakého sci-fi románu.“

ním to samozrejme nie je ideálne, ale situácia sa postupne zlepšuje. V ostatnom období pribudlo na fakulte niekoľko nových prístrojov, ktoré nám pomáhajú pri výskume. Ak sa bude v tomto trende pokračovať aj naďalej, tak výskum na FPV UCM pôjde výrazne hore.

Kam vaša vedná oblasť, v ktorej bádáte, bude pokračovať? Má nejaké limity?

Do budúcnosti je zložité predpovedať, akým smerom bude výskum v našej oblasti pokračovať. Nemyslím si tiež, že v blízkej budúcnosti narazíme na nejaké limity. Vo všeobecnosti si nemyslím, že nejaká oblasť výskumu má svoje hranice. Z minulosti existujú príklady, keď si ľudia mysleli, že daná vedná oblasť už dosiahla svoj limit, a že už sa nič nové objaví nedá. Opak bol pravdou. Zrazu prišli objavy, ktoré definovali úplne nové, fundamentálne teórie. Ľudská myseľ sa ohraničiť asi nedá.

Môže sa stať, že výskum, ktorému sa venujete, sa v istom momente skončí.

Ján Titiš, ktorý sa tento rok stal prvým profesorom z absolventov UCM, publikoval 75 vedeckých prác. Zdroj: Archív Jána Titiša

Vyčerpajú sa možno vaše nápady alebo narazí na finančnú alebo inú bariéru. Viete si takúto situáciu predstaviť?

Nápady nakoniec vždy prídu a v podstate aj peniaze. Naš výskum financujeme z grantových peňazí. A to je ďalší dôležitý prvok vedeckej práce – získavanie grantov. Projekt, samozrejme, najskôr musí byť napísaný, a to je vlastne ten nápad, ktorý tam potrebujeme implementovať. Ak je potom projekt úspešný, prichádzajú peniaze.

Viete vycítiť, keď sú študenti perspektívni a pre vedeckú prácu akoby stvorení?

Myslím si, že perspektívny študent je taký, ktorý oplýva predovšetkým záujmom o oblasť, ktorú študuje. Vedomosti sú, samozrejme, tiež dôležité, ale to ide ruka v ruku s tým záujmom. Keď študenta baví to, čo študuje, tak pristupuje k povinnostiam podstatne zodpovednejšie. A hlavne, ide aj za hranice základných požiadaviek štúdia, samostatne si našťuduje problematiku, ktorá ho zaujíma, číta, vzdeláva sa. Takíto študenti sú pre nás mimoriadne dôležití.

Hypoteticky, ak by ste stáli na prahu profesijného života a rozhodovali sa, ako ďalej, zvolili by ste si inú vedeckú oblasť? Asi by som zostal verný chémii.

Čo by, podľa Vás, pomohlo zvýšiť záujem mladých ľudí o prírodné vedy?

Záujem o prírodné vedy by sa mal prehĺbovať už v detstve, hlavne na základných školách. Každého ale baví niečo iné, a je to tak podľa mňa v poriadku. Každá oblasť ľudskej

činnosti je dôležitá, musí sa však vykonávať čo najlepšie.

A jedna otázka na záver, zo súkromnej sféry. Ako relaxujete?

Relaxujem, hlavne keď spím. Keď nespím pracujem alebo sa venujem deťom. Pri deťoch si človek síce od práce oddýchne, ale je to tiež dosť namáhavá činnosť. Aktuálne je pre mňa komplexným relaxom naozaj až spánok.

Autor: Jana Štefánková, oddelenie práce s verejnosťou UCM

PROF. RNDR. JÁN TITIŠ, PH.D. (41)

V súčasnosti pôsobí na Fakulte prírodných vied UCM v Trnave ako vysokoškolský pedagóg a výskumník. Absolvoval

tu aj magisterské štúdium v odbore chémia, následne PhD. štúdium v odbore anorganická chémia. V roku 2020 sa stal profesorom v odbore anorganická chémia a vôbec prvým profesorom z absolventov UCM. Publikoval 75 vedeckých prác, prevažne v zahraničných, vysoko impaktovaných časopisoch, jeho práce sú citované 1 578-krát a jeho citačný h-index je 22. Je riešiteľom a koordinátorom viacerých projektov zameraných na molekulový magnetizmus.

FMK pripravila už tretiu onlinovú konferenciu. Marketing Identity 2020 niesla príznačný podtitul Covid-2.0

Fakulta masmediálnej komunikácie organizuje každú jeseň marketingovú konferenciu v Smoleniciach. Tento rok sprístupnila vedecké podujatie širokej verejnosti online.

Kvôli pandémie koronavírusu a zákazu organizovania hromadných podujatí sa akademici nestretli, ako býva zvykom, na Smolenickom zámku, ktorý je kongresovým centrom Slovenskej akadémie vied. Konferencia Marketing Identity sa preniesla do onlinového prostredia a ktokoľvek ju mohol sledovať naživo, či už na fakultnom Facebooku, alebo na webstránke podujatia.

Tohtoročný podtitul konferencie – Covid-2.0 odrážal aktuálnu svetovú situáciu. Podobne ako na jar, sa organizátori podujatia z katedry marketingovej komunikácie pri výbere tematického zamerania inšpirovali koronavírusom a jeho zásahom do spoločnosti.

„Jesenná konferencia bola skôr zameraná na marketingové témy. Príspevky riešili, ako si značky či podnikateľské subjekty poradili s problémami, ktoré museli prekonávať počas pandémie. Celá konferencia sa presunula do onlinového priestoru. Vytvorili sme nový web, ktorý je určený len pre ňu. Na streamovanie sme využili nový softvér Restream, ktorý sa nám osvedčil,“ opisala priebeh konferencie Marketing Identity 2020 dekanka FMK Ľudmila Čábyová.

Konferencia bola súčasťou Týždňa vedy a techniky

Najväčšia fakulta na UCM v Trnave organizovala dvojdiňové vedecké konferencie, no tento rok sa rozhodla ich program skrátiť. Dôvodom pre tento krok bol presun do onlinového prostredia kvôli vírusu Covid-19.

„Konferencia prebiehala v onlinovom priestore, čo je výrazný rozdiel. Keby sa uskutočnila v Smoleniciach, bol by opäť dvojdiňový program. Tak, ako už 17 rokov. Ak by sme kopirovali štandardný smolenický program, v onlinovom priestore by bolo veľmi náročné udržať záujem divákov počas ôsmich až deviatich hodín. Na konferenciu sa treba pozeráť nielen z hľadiska programu, ale aj z hľadiska výstupov. Je totiž indexovaná v prestížnej medzinárodnej databáze Web of Science,“ reagovala dekanka na skrátený, jednoduchý program.

Organizátori naviazali na skúsenosti z jarnej, tiež prvýkrát onlinovej a výnimočne

jednodňovej, konferencie Megatrendy a Média. Tej predchádzala konferencia doktorandov Quo Vadis. „Doktorandi boli prví, ktorí nám ukázali, ako to môže fungovať,“ s potešením priznala Čábyová.

Jesenná konferencia bola zároveň súčasťou Týždňa vedy a techniky (TVaT). Ten na Slovensku každoročne organizuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií SR a Národným centrom pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti. Sedemnásť ročník hromadného podujatia sa uskutočnil od 9. do 15. novembra 2020.

„Veľmi pekne ďakujem organizačnému výboru za zabezpečenie onlinového podujatia,“ vzdvihla dekanka prácu svojich kolegov, „ten-to týždeň bolo skutočne veľa online podujatí, z ktorých si mohol vybrať každý. Myslím si, že sme jedna z mála škôl, ktorá v prvej i druhej vlně pandémie organizovala vedeckú medzinárodnú konferenciu i Týždeň vedy a techniky v takom rozsahu a s takou veľkou účasťou.“

Na živý prenos sa pripojili stovky divákov
Konferencia v onlinovom prostredí zaznamenala veľký úspech. Aj vďaka dištančnej výučbe sa na živý prenos pripojilo viac študentov. Nemuseli sa rozhodovať, či dajú prednosť programu TVaT v Trnave, alebo vedeckej konferencii na Smolenickom zámku.

„Na konferenciu v Smoleniciach sa mohli študenti prihlásiť aj vtedy, keď nezastupovali médium. Vždy sme im ponúkli túto možnosť a mnohí ju aj využili. To nás veľmi teší,“ argumentuje dekanka FMK a jedným dychom dodáva, „ak je však konferencia v Smoleniciach, musíme brať do úvahy kapacitu zámku, kapacitu konferenčných miestností. Na podujatie chodia účastníci z rôznych krajín, ktorí platia konferenčný poplatok. Ide o vedecké podujatie prevažne pre ľudí, ktorí pracujú vo vede a výskume a pre študentov je v rovnakom týždni vždy prichystaný Týždeň vedy a techniky.“

Okrem akademickej obce sa na konferenciu mohla pripojiť široká verejnosť. Prístup na

živý prenos bol voľný, rovnako tak na prednášky v rámci TVaT. Túto možnosť využili stovky divákov.

Marketing Identity to zvládla aj v novom šate

Množstvo prezentujúcich bolo z praxe, a teda z externého prostredia. Prednášky akademikov mali tento rok menšie zastúpenie. Doktor Matej Martovič z organizačného tímu zovšeobecňuje reakcie prezentujúcich hostí: „Ohlasy boli dobré, pochvalovali organizáciu online podujatia. Nemali žiadne technické problémy. Organizačný výbor sa s nimi stretol a všetko vyskúšal niekoľko dní pred konferenciou. Celkovo ocenili, že vzdelávacia inštitúcia robí konferenciu aj v týchto náročných časoch.“

Doktor Martovič dodáva, že zorganizovanie tohto podujatia, aj keď to tak zvonku nemusí vyzerať, je skutočne náročné. Do organizácie sa zapojilo viac ako 20 ľudí, ďalší akademici pracujú na príprave zborníka.

Dekanka Ľudmila Čábyová bola s organizáciou podujatia spokojná. Zároveň však neskrýva ľútosť, že sa konferencia neuskutočnila v Smoleniciach: „Sociálny kontakt, spoločné posedenie na slnečnej terase Smolenického zámku či večerné stretnutie všetkých účastníkov chýbali každému. Aj pre organizátorov sú tri pracovné dni na Smolenickom zámku veľkým zážitkom. Pravidelne medzi seba berú nových kolegov, aby si aj oni osvojili zručnosti, ktoré organizácia prináša.“ Dekanka FMK považuje za benefity konferencie v prezenčnej forme najmä spoznávanie nových ľudí, získavanie kontaktov a zážitky. To nám onlinová konferencie podľa jej slov veľmi neumožní.

Výsledkom konferencie bude zborník vedeckých príspevkov. Prispeli doň odborníci z 20 univerzít v štyroch európskych krajinách – zo Slovenska, Česka, Nemecka a Holandska. „Prihlásených účastníkov bolo 108. Približne 70 výstupov je už recenzovaných a schválených na publikovanie,“ informovala o statu quo dekanka Čábyová.

Zdroj: fmk.sk, tyzdenvedy.sk
Autor: Juraj Rakučiak

Fact-checker Robert Barca: Vytvoriť dezinformáciu zaberie minúty, my ju vyvraciam aj týždne

Týždeň vedy a techniky 2020 na Fakulte masmediálnej komunikácie UCM v Trnave sa venoval aj veľmi aktuálnej téme hoaxov a konšpirácií na internete. Jediný slovenský fact-checker pre Facebook ROBERT BARCA priblížil divákovi svoju prácu.

Týždeň vedy a techniky (TVaT) prebiehal online. Prvé dva dni boli venované médiám. Diskutovať o ich úlohe v procese s obvinenými z vraždy novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej prišli investigatívni novinári. Monika Tódová z Denníka N, Laura Kellöová z portálu Aktuality.sk a Adam Valček zo SME opisovali svoju prácu od čias ohavného skutku.

Ako jediný Slovák overuje informácie pre Facebook

K odhaľovaniu nepravdivých informácií sa Robert Barca dostal vďaka štúdiu medzinárodných vzťahov a práci pre Denník N. Momentálne pracuje pre francúzsku tlačovú agentúru AFP, ktorá predáva fotografie a spravodajské texty iným médiám. Ide o medzinárodnú sieť. Agentúra svoju činnosť od-

rozhrania Facebooku majú fact-checkeri prístup aj k nahláseniam obsahu samotnými používateľmi. „My reagujeme na to, čo sa niekde zdieľa alebo je virálne, a preto sa nedá vyhnúť tomu, že vzniká nejaké oneskorenie,“ vysvetľuje Barca a dodáva, že práca fact-checkera je reaktívna. Druhým krokom je napísanie referenčného článku. „Toto je žurnalistická práca s otvorenými zdrojmi, s dátami, s databázami, s autoritami, ktoré oslovujeme,“ opisuje fact-checker svoju prácu. V AFP je podľa jeho slov veľmi prísny editorský dozor a postup je veľmi dôkladný.

Táto práca je časovo veľmi náročná. „Mojí predrečníci hovorili, že vytvoriť dezinformáciu je naozaj jednoduché, a ja to môžem iba potvrdiť,“ hovorí divákovi overovateľ informácií. Ďalej pokračuje: „Vytvoriť niečo len tak z brucha zaberie pár minút, niekto si zapne kvôli tomu Photoshop, urobí nejakú manipuláciu. My to potom vyvraciam dlhé hodiny. A nielen hodiny, ale často aj dni a týždne.“

Tretím krokom je hodnotenie obsahu vo vnútri sociálnej siete. „My v rámci Facebooku nič nemažeme, my iba obmedzujeme dosah,“ tvrdí Barca. V prípade, že sa obmedzenie dosahu opakovalo niekoľkokrát, môže sa vzťahovať aj na celú stránku. Ľuďom, ktorí dezinformáciu zdieľali, príde upozornenie, že zdieľaný príspevok nie je pravdivý, spoločne s odkazom na článok, kde je teória vyvrátená fact-checkerom. Najčastejšie používanými hodnoteniami dezinformačných článkov sú: nepravda, zavádzajúce, chýbajúci kontext alebo upravená fotografia. Problémom je, že na konci dňa aj tak nikto nepresvedčí všetkých. „Je to otázka kultúrie kritického myslenia a vedenia k mediálnej gramotnosti,“ hovorí pracovník AFP.

Autor: Michaela Hlaváčová, Juraj Rakučiak
Zdroj: Facebook FMK UCM v Trnave

Celý záznam programu TVaT vrátane konferencie Marketing Identity, nájdete na Facebooku FMK UCM v Trnave. Na našom webe je zas rozhovor s Robertom Barcom.

FMK vyzýva na dobré skutky

Počas doby pandémie a lockdownu sme mnohí boli odkázaní na pomoc od blízkych či rodiny. Študenti z kabinetu marketingu sa preto rozhodli posúvať myšlienku pomoci a solidárnosti ďalej. Projekt FMK pomáha je onlinovou výzvou, ktorej cieľom je zapojiť ľudí do rôznych pomocných či dobrovoľníckych aktivít. Študenti sa každý druhý týždeň venujú konkrétnej téme, ako pomoc komunite alebo rodine, ochrane prírody a udržateľnosti či pomoci zvieratám. Vlastným príkladom v príbehu na Instagrame s označením #fmkpomáha sa snažia inšpirovať pedagógov a ďalších študentov k dobrým skutkom.

Ostatné dva týždne sa študenti venovali téme pomoci zvieratám, či už v útulkoch, alebo vo voľnej prírode. Jedni rozvešali krmidlá pre vtáky, iní zas vytvorili pre ježky domčeky na prezimovanie. Kým niektorí venčili psy z útulkov, Zuzana Sidorová zorganizovala zbierku pre ten trnavský. Z finančných príspevkov študentov nakúpila konzervy pre psy. Zozbierala aj nepotrebné deky a obliečky, ktorými sa vystelú vonkajšie koterce. Spoločne so Simonou Kajanovičovou, ktorá prispela dekami, navštívila útulok a odovzdala pracovníkom dary.

Simona, ktorá sa do zbierky aktívne zapojila, zachránila život nájdenému psovi. Momentálne má doma ešte jedného, a to v dočasnej starostlivosti. Zistili sme, čo to je, a tiež sme sa opýtali na adopciu z útulku.

Ako si sa dostala k svojim psom?

Oskara sme našli behať v Bolerázi na ceste medzi kamióňmi. Trúbili sme po ňom, pretože ho niekoľkokrát takmer zrazilo auto. Keď sme zaparkovali, dobehol k nám. Robíme si srandu, že on našiel nás, nie my jeho. Dali sme mu vodu a zisťovali, či niekto nevie, komu patrí. Mal zoderaté pazúry, zalepenú srst' od farby a niekoľko kliešťov. Vzali sme ho na veterinu, aby sme zistili, či má čip, a tak mohli kontaktovať majiteľa. Oskar však čip nemal a bol tak zlatý, že sme sa rozhodli si ho nechať. Okrem neho nám robí spoločnosť aj Šaňo, ktorý bol nájdený v Hornej Strede. Dostali sme sa k nemu prostredníctvom

„Útulky sú plné skvelých psov a okrem parťáka vás bude hriať aj pocit, že ste tomu zvieraťu zmenili život.“

OZ Tulák Sered'. Máme ho v dočasnej starostlivosti, kým podstúpi všetky veterinárne ošetrenia a v pokoji sa zotaví z kastrácie.

Prečo si sa rozhodla pre dočasnú starostlivosť?

Oskar je veľmi aktívny a priateľský, rád sa hrá a premýšľali sme, či by mu vo dvojici nebolo lepšie. Neboli sme o tom však ešte naplno presvedčení a dočaska nám prišla ako ideálne riešenie. Okrem toho, že pomôžeme inému psovi, sami zistíme, či dva psy zvládneme, a ak by si spolu sadli, boli sme pripravení si toho druhého adoptovať.

Necháte si teda Šaňa natrvalo?

Nie. Žiaľ, aj napriek tomu, že je Šaňo veľmi zlatý pes, nesadol si s tým naším a máme strach nechať ich spolu osamote. Je príliš dominantný a párkrát zaútočil na Oskara. Nechceme riskovať zbytočné nešťastie. Informovali sme o tom občianske združenie a v budúcnosti by sme to radi skúsili v dočaske s iným psikom, šteniatkom, prípadne fenkou. Osobne mi ale Šaňo toho veľa ukázal a veľmi ma baví pracovať so psom inej povahy. Je omnoho tvrdohlavejší a vyžaduje si dôsledný tréning a pevnú ruku.

Prečo by si odporučila adopciu psa z útulku?

Adopcia je rozhodne lepším riešením než kúpa, pokiaľ neplánujete psy chovať alebo nehľadáte konkrétne benefity určitého plemena. Útulky sú plné skvelých psov a okrem parťáka vás bude hriať aj pocit, že ste tomu zvieraťu zmenili život.

Čo by si poradila ľuďom zvažujúcim adopciu?

Určite predtým, ako sa rozhodnete pre adopciu, si psíka chodte pozrieť, zoznámte sa s ním, chodte s ním von a zistíte, akú má povahu. Hlavne buďte k sebe kritický a dôsledne zväžte, aké máte možnosti a čo psovi môžete ponúknuť. Lahko sa môže stať, že pes bude na váš typický režim príliš aktívny a prerastie vám cez hlavu, lebo si bude vyžadovať viac vašej pozornosti a aktivity.

„Povinnosťou je vždy zaplatiť adopčný poplatok a následne kastrácia zvieraťa v adekvátnom veku.“

Človek, ktorý si ide adoptovať psíka z útulku, by mal mať už nejaké skúsenosti so psami, najmä ak sa chystá adoptovať si staršieho psa a nie šteniatko. To najmä z toho dôvodu, že nevie, čím si daný pes prešiel, a môže sa stať, že v určitých situáciách bude reagovať inak, ako „nepokazený“ pes. Je dôležité mať s tým zvieraťom trpezlivosť a nebať sa vyhľadať aj prípadnú pomoc trénera. Šaňo nemal až tak zvládnuté hygienické návyky a neraz sme po ňom upratovali. Tiež sa nám trhal z vôdzky, pokiaľ bol v okolí iný pes. To sú situácie, ktoré by nového majiteľa mohli odradiť, avšak chce to len tréning.

Ako prebieha adopcia psa z útulku?

Do útulku sa môžete ísť osobne pozrieť a s pomocou ošetrovateľov, ktorí dané psy lepšie poznajú, nájsť toho pravého pre vás. Často sa však rôzne útulky a občianske združenia pridávajú na svoje sociálne siete fotky

psov a mačiek, ktorým hľadajú domov, spolu s ich príbehom. Keď daný útulok alebo OZ kontaktujete so záujmom o adopciu, prevedú vás adopčným procesom. Budú zisťovať, do akých podmienok by zviera išlo, či je zviera pre vás vhodné a tak podobne. Adopčné podmienky sa mierne líšia, avšak povinnosťou je vždy zaplatiť adopčný poplatok a následne kastrácia zvieraťa v adekvátnom veku.

Prečo je kastrácia nevyhnutná?

Pretože psy a mačky sú premnožené a útulky plné. Nechcených zvierat je príliš veľa na to, aby sme podporovali ich množenie. Kastráciou či sterilizáciou je taktiež možné predchádzať rôznym ochoreniam.

Ako môžeme útulkom pomôcť?

Okrem adopcie môžete útulky podporiť finančne alebo materiálne. Predtým, ako sa rozhodnete pomôcť útulku vo svojom okolí, skúste ho najprv kontaktovať a zistiť, čo potrebuje. Nie všade ocenia matrace či opotrebované hračky. Viacej sa zide krmivo, teplé deky alebo dezinfekčné prostriedky na čistenie koterčov. Mnoho útulkov ponúka možnosť verejného venčenia. Ošetrovateľ vám tak zverí psíka, ktorého vezmete na prechádzku. Momentálne však mnoho útulkov možnosť venčenia kvôli pandémie opasť. Ďalšou možnosťou je aj dočasná opatera. Do útulkov sa často dostanú choré či zranené zvieraťa, ktoré potrebujú pokoj a teplo na rekonvalescenciu. To v koterci nedostanú. Ďalším dôvodom, prečo veľa útulkov vyhľadávajú dočaskárov, je aj to, že v útulku nie je možné venovať sa zvieraťu naplno. Nedá sa povedať, či má zviera zvládnuté hygienické návyky, ako sa znáša s inými psami, či zvládne byť samé doma, ako sa správa k deťom alebo vonku na vôdzke. To všetko vie dočaskár zistiť a prípadne psíka naučiť, aby mal nový majiteľ menej námahy.

Autor: Zuzana Sidorová

Študentka Simona sa s priateľom stará o Oskara (vpravo), ktorého našla. Šaňa (vľavo) má v dočasnej starostlivosti. Zdroj: Richard Sokol

Trnava nežije len futbalom. Extraligové volejbalistky hrajú aj počas pandémie

Volejbal je jedným z piatich športov, ktoré na Slovensku aktuálne fungujú aspoň v najvyšších súťažiach. Trnavské hráčky sa testujú každých sedem dní.

Volejbalový klub HIT UCM Trnava otvoril v roku 2011 Volejbalovú akadémiu a tréneri začali pracovať s dievčenskými a ženskými družstvami. Seniorský tím pred štyrmi rokmi postúpil do najvyššej slovenskej volejbalovej súťaže, do Extraligy žien.

V aktuálnej sezóne súperí v lige sedem družstiev a dopĺňa ich mládežnícky projekt Slovenskej volejbalovej federácie, v ktorom hrajú prevažne členky národného tímu do 17 rokov. Cieľom Projektu RD SVF je umožniť mladým volejbalistkám hrať proti seniorským družstvám, a tak sa pripraviť na medzinárodné podujatia.

Klub potrebuje 120-tisíc ročne

V extraligovom družstve pre najvyššiu súťaž je veľa hráčok, ktoré študujú na vysokých školách v Trnave. „V A-tíme je šesť študentiek Univerzity sv. Cyrila a Metoda (UCM). Dve sú na Trnavskej univerzite, jedna na Strednej športovej škole v Trnave a jedna v Nitre. Máme aj hráčku z extraligového kádra, ktorá zároveň trénuje mládež,“ povedal Miloslav Duchoň, predseda Volejbalového oddielu Hit Trnava.

Podstatné je aj zabezpečenie ubytovania a stravy pre celý tím. Podľa nami zistených informácií sú náklady rozdelené na polovicu medzi sponzorov a partnerov. Jedným z nich je aj UCM. Dobré fungovanie klubu si vyžaduje adekvátny rozpočet na celú sezónu. Minimálna suma na jeden hrací rok pre klub s desiatimi mládežníckymi a tromi seniorskými družstvami je 120-tisíc eur.

Predseda Miloslav Duchoň priblížil fungovanie tímu v tejto sezóne: „Oproti ostatným

Zdroj: hitttrnava.sk

družstvám v extralige máme najnižší rozpočet. Hit UCM Trnava je v sezóne 2020/2021 jediným klubom bez legionárky. Minimum profesionálnych hráčok znamená nižší podiel finančných nákladov na odmeny volejbalistiek.“

Trnava dlhodobo nemá vo svojom družstve žiadnu hráčku zo zahraničia, pretože filozofiou klubu je dávať priestor dievčatám, ktoré prešli mládežníckymi kategóriami. Okrem odchovankyň dopĺňujú tím študentkami z trnavských univerzít. Cieľom je zároveň konkurovať najlepším družstvám ligy. V najbližšom období neplánujú získať žiadnu legionárku, hoci im mnohí agenti ponúkajú hráčky na základe priaznivých podmienok v klube.

Antigénové testy kupujú každý týždeň

Pandémia koronavírusu zmenila plány aj športovcom. Dnes sú zápasy bez divákov a nikto nevie, kedy sa situácia zmení. Všetky družstvá v Extralige žien sú povinné rešpektovať a dodržiavať Manuál Slovenskej volejbalovej federácie (SVF).

Hráčky a ostatní členovia tímu sa preto musia pravidelne testovať na klubové náklady. So zabezpečením antigénových testov pomáha federácia. Klub sa postaral aj o dezinfekčné prostriedky a byt, ktorý slúži ako karanténa pre hráčky A-tímu.

Testy majú platnosť sedem dní. Po nich sa musia všetci aktéri zápasu opäť otestovať. Testovanie vykonáva zdravotnícky pracovník a výsledok okrem neho potvrdzuje aj autorita klubu. Testy navyše skontrolujú rozhodcovia pred zápasom.

Hráčka, ktorá ma pozitívny výsledok, ide na desať dní do karantény. Funkcionári zabezpečujú aj online prenosy, čo je aktuálne jediný spôsob, akým si diváci môžu pozrieť zápas. Zmenila sa tiež marketingová komunikácia klubu.

Svoje pocity zo zápasov pred prázdnymi tribúnami opísala kapitánka tímu Nina Vasková: „Samozrejme to veľmi cítime. Na našich zápasoch síce nebývajú úplne plné

tribúny, no aj menší počet fanúšikov má svoje čaro a dokáže urobiť atmosféru, ktorú každá z nás vníma veľmi pozitívne.“ Líderka družstva na druhej strane dodáva, že je rada, keď jej diváci za dobrý výkon zatlieskajú, avšak snaží sa fanúšikov nevnímať a úplne sa sústrediť na hru.

Fanúšikovia si kupujú virtuálne vstupenky

Od zákazu organizácie hromadných podujatí sú tréningy a zápasy všetkých volejbalových družstiev prerušené. Jediná výnimka platí pre A-tímy Extraligy žien. Volejbal totiž patrí do skupiny 5 športov, kde je dovolené hrať najvyššie súťaže.

Diváci a fanúšikovia si môžu kúpiť virtuálnu vstupenku na akýkoľvek zápas a podporiť svoj obľúbený tím. Miloslav Duchoň priznáva, že klub v poslednom čase trápi aj ďalšie veci: „V posledných týždňoch sme riešili problém s tréningovými priestormi pre extraligový tím, keďže Mestská športová hala ako i náhradné haly sa využívali pri celoštátnom testovaní. Aby sme volejbalistkám zabezpečili tréningovú kontinuitu, museli sme sa na čas presunúť mimo Trnavy.“

Družstvo začalo sezónu tesnou prehrou 2:3 na pôde Brusna po veľmi napínavej koncovke, keď posledný set skončil pomerom 15:13. V ďalšom zápase Hitky potvrdili úlohu favorita a porazili Prešov bez straty setu. V októbri hrali trnavské volejbalistky tri zápasy. Najprv nestačili na tímy UKF Nitra a Slávia EU Bratislava, ktoré majú ambíciu bojovať o titul.

Naopak v zápase proti Novému Mestu nad Váhom predviedli veľký obrat, keď otočili zápas zo stavu 0:2 na sety a nakoniec sa tešili z víťazstva v tajbrejku. Počas posledného víkendu hrali „Hitky“ dva zápasy a uspeli na 50 percent. Doma privítali zatiaľ predposledné Brusno a zápas vyhrali 3:0 na sety. V opakovanom stretnutí piateho kola trnavské družstvo prehralo na pôde Strabagu VC Bilíkova Pezinok bez zisku setu. Aktuálne sú v tabuľke na 5. mieste so ziskom deviatich bodov.

Autor: Filip Lipták

V Trnave sa nehrá len futbal. Mesto má úspešné tímy viacerých kolektívnych športov

Máte už dosť futbalu a hokeja? Chcete vyskúšať nejaký nový šport? Poďte sa s nami pozrieť na tieto, pre Slovensko stále netypické športové kluby z Trnavy.

Možno ste ani netušili, že sa na Slovensku hrajú takéto ojedinelé a netradičné, ale celosvetovo uznávané športy s veľkou popularitou. Medzi ne môžeme zaradiť napríklad kontaktné športy - rugby a americký futbal, alebo menej agresívnejšie hry - baseball a softball. Každý z týchto športov má svoje klubové zastúpenie aj v Trnave a nie hocijaké, ale rovno majstrovské.

Rugby Club Spartak Trnava

Rugby na Slovensku nie je až taký netradičný šport, ako sa môže na prvý pohľad zdať. Prvý rugbyový klub, ŠK Slavia Bratislava, vznikol už v roku 1925. V máji 1927 zase vznikla prvá Československá rugbyová federácia so sídlom v Bratislave. Dlhé pôsobenie však tento šport na našom území nemal a v roku 1930 bratislavský rugbyový tím zanikol. Šišatá lopta sa na slovenské trávniky vrátila ešte v roku 1956, kedy sa vojenský rugbyový klub Dukla Bratislava prebojoval do domácej najvyššej súťaže. Medzi veľkou konkurenciou českých tímov sa Dukla Bratislava trápila a po pár nevydařených sezónach v roku 1962 zanikla.

Ubehlo dlhých 42 rokov bez rugby na Slovensku. Až v roku 2004 vznikla Slovenská rugbyová únia a rok predtým prvý slovenský tím 1. Rugby Club Slovan Bratislava. V Trnave vznikol rugbyový tím v roku 2010. Rugby Club Spartak Trnava od tohto roku pôsobil v slovenskej Respect Extralige, v ktorej proti sebe hrajú dva 15-členné tímy, ale aj v takzvanej sedmičkovej súťaži. Práve v tejto lige sa Spartaku podarilo dva razy po sebe vyhrať. „Keď sme boli mladší a večne druhí, tak sme boli hladní a chceli sme dosiahnuť na titul. To sa podarilo, a už po prvom titule bolo cítiť isté uspokojenie a slabšia motivácia viacerých členov tímu. Už ten druhý titul bol získaný skôr zo zotrvačnosti,” spomína tréner a manažér RC Spartak Trnava, Lukáš Košťál. Podľa neho mal na tomto víťazstve veľký podiel Miloš Ťažký. „Pre mňa suverénne najlepší sedmičkár na Slovensku.”

„V rugby si nájde priestor každý. Chudý, atletický, obézny aj obškurne obézny.”

Rugby je podľa Lukáša Košťála dynamický, atraktívny šport s výrazným priestorom pre kreativitu jednotlivcov, ktorého dominantným prvkom je zmysel pre fair play a kontrolovaný kontakt. „Prihráva sa dozadu, uteká sa dopredu,” v skratke vysvetľuje Košťál. Ideálne je s týmto športom začať v 14-15 rokoch, keďže mužské kategórie môžu hrať hráči až od 16 rokov. „Čo sa týka špeciálnych predností, tak je jedna, ktorá stačí. Vedieť

utekať. Ale sú aj takí hráči, napríklad ja, ktorí túto schopnosť nenadobudli a napriek tomu hrajú, resp. hrávali. V rugby si nájde priestor každý. Chudý, atletický, obézny aj obškurne obézny,” tvrdí tréner RC Spartak Trnava.

Trnava Bulldogs

Rok 2020 nie je pre americký futbal, podobne ako pre väčšinu športov, ideálny. Slovenská asociácia amerického futbalu organizovala tento rok rôzne propagačné podujatia a akcie na podporu a zviditeľnenie amerického futbalu, respektíve flag futbalu, čo je bezkontaktná verzia amerického futbalu. „SAAF sa snaží z môjho pohľadu o reštart práve cez flag futbal, vychovať generáciu budúcných hráčov, čo je veľmi ťažká úloha,” tvrdí hráč Trnava Bulldogs, Marek Brestovanský. „Náborové akcie nepriniesli potrebný počet nových ľudí. Futbal sa dá hrať s minimálnym počtom 17 ľudí, ale kto to niekedy skúsil vie, že je to cesta do pekla. Ideálny stav je 50 hráčov.”

Trnavu Bulldogs založila v roku 2007 partia nadšencov pod vedením Radoslava Urbana. „Bez skúseností a podpory, ale s o to väčším nadšením. Prvé tréningy sme mali dokonca v hokejových prilbách,” spomína Brestovanský. „Zlom nastal, keď sa nám podarilo angažovať amerických trénerov v roku 2013. V týchto rokoch sa nám dva razy podarilo vyhrať ligu na Slovensku v takzvanom jedenástkovom futbale a dva razy sedmičkovú ligu vo farbách Smoleníc Eagles.”

Americký futbal je považovaný za najtvrdší kolektívny šport na svete. Nie je to však len o tvrdosti. Ako tvrdí hráč bulldogov: „Je to hlavne o taktike, je veľmi veľa herných variant a možností, ako pre útok, tak aj pre obranu. Musíte mať naštrudovaného súpera, vedieť pružne reagovať, manažovať čas – sú to naozaj šachy v pohybe.” Americký futbal na prvý pohľad vyzerá len ako výsada pre veľkých svalnatých chlapov. Nie je to však úplne pravda. „Krása futbalu je v jeho rozmanitosti a možnosti nájsť si pre každého svoje miesto. Či už si malý, veľký, chudý, priestorovo rozložitý, miesto si nájdeš vždy.”

Trnava Panthers

Softball do Trnavy prvýkrát priniesla skupina nadšencov pod vedením Ivana Ščastného, Jozefa Gálika a Ronalda Kupku v roku 1987. V roku 1991 však väčšina mužského softballového tímu prešla k baseballu, a práve od tohto roku vzniká ženský tím Trnava Panthers. Ako tvrdí hráčka Trnavy Petra Vlčeková: „Softball je hra vhodná ako pre ženy, tak pre mužov. Naše skúsenosti sú jasné – kto má chuť športovať a byť súčasťou tímu, je vždy vítaný. Keď sa venujete softballu, nemusíte sa báť, že upadnete do stereotypu.”

„Celá liga bola zhustená a musela byť odohraná vo veľmi krátkom čase.”

Na prvý pohľad dva veľmi podobné športy, baseball a softball sa líši len v maličkostiach. „Softballové ihrisko je menšie, čím hru robí dynamickejšou. Ďalším rozdielom, ktorý si všimnete je spôsob, ktorým hráč nadhadzuje loptu pátkarovi. Pri baseballe sa nadhadzuje zhora, z zvýšeného miesta. Pri softballe sa nadhadzuje zospodu, čo znamená, že najprv rukou urobíte kruh 360° a potom loptu vypúšťate z dlane, zhruba vo výške stehien. Rozdiel je aj v lopte, s ktorou sa hrá. Softballová lopta je

Víťazi v kategórii do 15 rokov. Zdroj: Facebook Angels Baseballový klub Trnava

Trnavským kadetkám sa v tohtoročnej sezóne podarilo získať majstrovský titul. Zdroj: facebook.com/Trnava Panthers Softball

od baseballovej väčšia. A keď vás trafi, tak to bolí,” vysvetľuje Vlčeková.

Nepriaznivá situácia okolo koronavírusu neobišla ani softball. Napriek víťazstvu kadetiek v slovenskej najvyššej lige, Vlčeková hodnotí tento ročník ako veľmi náročný. „Tréningový proces bol ovplyvnený dodržiavaním prísnych opatrení. Plánované termíny ligových zápasov sa posúvali. Celá liga bola zhustená a musela byť odohraná vo veľmi krátkom čase. Neustále sa nám menili podmienky aj účasti v medzinárodnej lige a medzinárodných turnajoch.” V klube sa napriek tejto situácii snažia myslieť pozitívne. Dúfajú, že sociálna izolácia, ktorú teraz deti zažívajú, v nich po zrušení zavedených opatrení prebudí ešte väčší záujem o pohyb.

Angels Trnava

Najúspešnejší baseballový tím na Slovensku. Trinásťnásobný majster Slovenska a niekoľkonásobný majster v nižších vekových kategóriách. Trnavský baseball však nežne úspechy len na domácej pôde. Generálny manažér Angels Trnava, Roman Holekší,

s hrdosťou spomína na turnaje medzi európskou baseballovou špičkou. Konkrétne na Pohár víťazov pohárov v Brne v roku 1999 a na Pohár európskych majstrov A-kategória v San Maríne v roku 2004. Aj napriek množstvu úspechov a pomerne dlhom účinkovaní na Slovensku, baseball nie je v očiach verejnosti až tak rozšírený. „V Trnave záujem o baseball je medzi mládežou stále, ale uvedomujeme si, že nikdy baseball nebude patriť medzi elitné športy na Slovensku.”

„Prvé tréningy sme mali dokonca v hokejových prilbách.”

Trnavský baseball sa okrem pohárov vo vitrínach môže pyšovať aj krásnym novým ihriskom. „V Trnave sme vybudovali najlepší areál na Slovensku i v blízkom okolí. Snažíme sa, aby sa hráči i rodičia u nás dobre cítili a vytvárali rodinné prostredie, kde sa všetci radi vracajú,” tvrdí Holekší. Športový areál anjelov bol niekoľkokrát dejiskom veľkých medzinárodných súťaží. Trikrát hostil kvalifikáciu Majstrovstiev Európy mužov a niekoľkokrát samotné Majstrovstvá Európy v nižších vekových kategóriách.

Kvôli prísny opatreniam spojených s koronou sa na Slovensku množstvo športových súťaží zrušilo. Baseball je však výnimkou a podarilo sa odohrať dokonca súťaže vo všetkých kategóriách. „Nakoľko baseball na Slovensku nie je až tak rozšírený, tak väčšie kluby, medzi ktoré patríme i my, hrajú medzi národné ligy, ktoré sa kvôli pandémie nemohli odohrať a viaceré boli úplne zrušené. Vznikol tak priestor na odohratie všetkých súťaží na Slovensku, čo sa nakoniec podarilo,” vysvetľuje manažér trnavských baseballistov.

Autor: Michal Čiernik

Na pohovor do Dedolesu ju pozvali vďaka diplomovke. Bývalá organizátorka podujatí na FMK sa kvôli práci vrátila na Slovensko

Na podujatia, ktoré sa na FMK diali pod jej palcom, spomínajú stovky študentov. Keď sa naša absolventka EVA TORÁČOVÁ dostala po roku a pol v Dedolese k event marketingu, skazila jej to pandémia. V rámci opatrení sme sa online porozprávali o podujatiach na FMK, o výrobe ponožiek, ale aj o reklamnej pesničke Dedolesu, ktorá bude po prečítaní rozhovoru každému znieť v hlave.

Čo ty a škrečky? Neležú ti v robote na nervy?

Priznám sa, lezú. (smiech) Ono to bol pre nás, ktorí sme tam dlhšie, obrovský šok. Som veľmi rada, že táto idea funguje, aj sa mi tá veselost páči. Prejsť však z listovej tváre dedka k škrečkom a smajlíkom je veľký skok a nezvyk. No viem si predstaviť aj horšie veci.

Druhého Alzáka?

Napríklad. (smiech)

Vráťme sa do školských čias. Počas celého štúdia si sa angažovala v kabinete eventov. Akú udalosť si zorganizovala ako prvú?

V druhom ročníku, keď som si kabinet eventov zvolila ako predmet, sa nás tam prihlásilo príliš veľa. Pamätám si, že som sa nedostala do skupiny ľudí, ktorí mohli už reálne niečo organizovať. Ostala som v skupinke takých tých navyše, ktorí mohli projekty len teoreticky navrhovať. Mne sa však pošťastilo, že hneď druhý projekt, ktorý som teoreticky vymyslela, sa pedagógom zapáčil a dostali sme možnosť zrealizovať ho. Prvý After Easter Picnic sa tak uskutočnil hneď v letnom semestri.

Keďže ho doteraz pozná veľa študentov, asi bol úspešný.

Áno, od vtedy sa uskutočnil štyrikrát, ak nie päťkrát – každý rok na inú tému. Keďže sme sa osvedčili, na ďalší rok sme mohli organizovať halloweeny večer s názvom Jama Nightmare. Pri ňom sme si často volali na spoluprácu univerzitné divadlo THE.ART.RE,

aby mohli herci stvárniť postavy strašidelného príbehu, ktorý sme vymýšľali. Nakoniec sme pridali aj tradičné vianočné podujatie – Vjamnoce s tzv. handmade trhmi či spievajúcimi detičkami z vedľajšej škôlky. Doteraz si rada pozerám zábery z každej udalosti na Facebooku Event Squadu.

Rada sa pýtam na trapasy. Stal sa ti pri podujatiach nejaký?

Áno, v prvom ročníku sme organizovali FMK Flash mob (pozn. red. zábavná, blesková akcia na verejnom mieste, napríklad tanec viacerých ľudí na stanici).

„Vďaka otvorenosti v pracovnom tíme a skvelému marketingovému manažérovi som mala možnosť skúšať a hľadať sa.“

So spolužiačkou sme pripravili choreografiu, naverbovali ľudí zo školy a nakoniec to aj zatancovali na vlakovej stanici. So sebou sme mali obrovské retro rádio zapojené v zásuvke, vedľa ktorej si nejaký chalan dal nabíjať mobil. V tom to začalo celé sekať. Síce sme to odtancovali a naživo to bolo ako-tak okej, nemáme z tej udalosti žiadne video, pretože to celé hudobne nesedelo. (smiech)

Chýbajú ti časy na Fakulte masmediálnej komunikácie?

Veľmi. Ja som veľmi hrdá a vďačná, že som

bola na FMK. Pôvodne som preto chcela ísť aj na doktorát, len to potrebujem nejakú sklbiť s prácou. Možno sa to raz udeje, uvidíme.

Predpokladám, že v Dedolese neorganizuješ podujatia.

Donedávna nie, ak nerátam pomoc pri sadení stromov a interné teambuildingy. Po roku a pol v Dedolese som sa však konečne dostala k eventovej pozícii. Celé leto som mala byť na najväčších aj menších festivaloch a iných akciách každý víkend, ale pri mojom šťastí sa stalo to, čo sa stalo. Kvôli korone to padlo.

Opustila si sféru event marketingu, nechcela si sa tomu venovať po škole na plný úväzok?

Veľmi som chcela, ale nejakú aktívne som si CV-čka do eventových agentúr neposielala, maximálne som si pozrela, či nemajú akurát voľné miesta. Tiež zavážilo to, že hneď po škole som sa odsťahovala do Čiech, pretože tam moji rodičia kúpili dom. Prácu som si chcela hľadať tam, no vtedy mi zavolať z Dedolesu a ja som sa kvôli tomu vrátila naspať na Slovensko do Bratislavy.

Ako o tebe vedeli?

Písala som o Dedolese diplomovku. Moja kamarátka z FMK tam vtedy vďaka stáži dostala miesto a keď som písala prácu, párkrát som sa do firmy zastavila po informácie a zoznámila som sa s vedením. Vtedy bol marketingový tím maličký, boli asi štyria. Potom k sebe niekoho hľadali a ja som

im napadla až vtedy, keď som odišla. Bolo to pre mňa dôležité rozhodnutie, vrátila som sa len kvôli tejto práci.

A urobila si dobre?

Určite.

Inak, v škole sa často hovorí, že keď pri diplomovej práci študent spolupracuje s nejakou firmou a je šikovný, je tam šanca, že si ho zapamätajú a neskôr mu ponúknu džob. Konečne som sa stretla s niekým, kto to naozaj zažil.

Tiež som bola prekvapená. Aj z toho, že veľa vecí, ktoré som navrhovala v diplomovke, sa časom aj uskutočnili.

V roku 2012 vznikol Dedoles a pomerne dlho bol malý e-shop, ktorý ľudia príliš nepoznali. Dnes extrémne rastie a pôsobí v dvadsiatich krajinách. V akom štádiu bola firma, keď si nastúpila?

Keď som prišla, firma bola na tej istej úrovni už viacero rokov. Bola to fáza, kedy si Dedoles nevyrábala svoje produkty, bol len tzv. reseller iných značiek.

„Pred dvomi rokmi sme o HR oddelení v Dedolese ani nesnívali a teraz toho majú vyše hlavy.“

Vždy to ale boli značky, ktoré boli ekologické, prírodné alebo niečím výnimočné. Považujem za výhodu, že som zažila aj starý Dedoles. Vtedy nás bolo na marketingu päť a ja mám pocit, že nie som v Dedolese dva roky, ale minimálne desať.

Prečo?

Pretože sa veľmi zmenil a ja som si preskákala rôznymi konceptmi, zmenami. Je to iné ako

keď ľudia prišli do firmy už s novým logom. Ja som tam bola len chvíľku, keď sa rozhodlo, že ideme vyrábať vlastný produkt – ponožky. Potom to už išlo raketovou rýchlosťou. Ponožky pribúdali, vytvoril sa vlastný produktový tím, pridávali sme výrobcov až do úrovně, kedy cudzie značky úplne eliminujeme. Už tak nie sme reseller, ale výrobca.

Čo si vtedy mala v Dedolese na starosti?

Keď ma zavolali na pohovor, čo bol v podstate len priateľský pokec, prijali ma na copywriterskú pozíciu. K tomu ani nedošlo. Začala som ako marketingový asistent a keď bolo treba, robila som aj technické veci – nahadzovanie bannerov, vytváranie zľavových kódov, jednoduché kódovanie na webe. Pritom som absolútne netechnický typ a chcela som robiť kreatívnejšiu prácu. Prešla som preto k vymýšľaniu a plánovaniu newsletterových kampaní, čo mi tiež príliš nesadlo. Vďaka otvorenosti v pracovnom tíme a môjmu skvelému marketingovému manažérovi Martinovi Mrvovi som mala možnosť skúšať a hľadať sa.

Neskôr som dostala svoju prvú veľkú pozíciu a projekt – mala som na starosti influencerov. Spolupracovali sme s mikroinfluencerami, blogermi a napríklad aj s Thomasom Puskailerom či s kapelou S hudbou vesmírou. Potom sme sa rozhodli, že budeme robiť už len bartrové alebo dobročinné spolupráce a presunulo sa to pod PR oddelenie.

A potom si začala riešiť podujatia.

Prišiel čas ísť z onlinu aj do offlinu. Keďže na to boli konečne aj peniaze a všetci vo firme vedeli, že ma baví eventy, stala som sa event manažérkou. Od apríla som mala byť stále v teréne a zodpovedať za stánky, Dedoles zóny a rôzne sprievodné aktivity. Nuž, ostatné už poznáš, stopku nám dala korona. Prvý

a poslednýkrát som na akcii so stánkom bola vo februári na Big Air v meste v Kremnici.

Čo bolo s tebou, keď všetky plánované udalosti padli?

Som veľmi vďačná za to, že Dedoles je taký, aký je. Nemohla som vykonávať svoju prácu, tak som v tomto období pracovala a stále pracujem ako office manažérka.

„Mám pocit, že nie som v Dedolese dva roky, ale minimálne desať.“

Koniec koncov, táto pozícia tu chýbala, keďže sa náš tím po kampani zväčšil o polovicu.

Keď si prišla, bolo vás päť, koľko interných ľudí má marketingový tím dnes?

Tridsať. Sedíme spolu s produktovým aj HR tímom, dokopy nás je v „kanclí“ okolo päťdesiat.

Predpokladám, že social media si robíte sami. Čo posledná kampaň, spolupracovali ste pri nej aj s externými agentúrami?

Dlho sme si robili úplne všetko sami. Externú pomoc sme potrebovali vtedy, keď sme išli do telky. Využili sme napríklad mediálne agentúry a Alien studio, ktoré nám robí animácie.

Tak a teraz otázka na telo. Kto môže za to, že popevok „Dedoles“ si po zhliadnutí reklamy spievajú celý deň deti aj dospelí? Viacero ľudí. Naš marketing s agentúrami.

V marketérskych kruhoch vyvolali škrečky a celá kampaň bujnú diskusie. Rozdelilo to ľudí z marketingu na dve skupiny – buď ju milujú, alebo nenávidia. Ako to vidíš ty?

U nás na oddelení to vrelo podobne. Riešila som to aj s kamarátmi, s rodinou, so všetkými. (smiech) Čisto osobne sa mi viac páčila stará identita, ale nový koncept je proste super. Keď si to človek zoberie so všetkými súvislosťami, prečo to tak je, čo to má vyjadrovať a prečo práve veselé škrečky, tak to dáva zmysel a funguje to.

S kampaňou ste išli aj do televízie, zároveň prišlo nové logo a dizajn.

Áno. Firma prijala nového, skúseného brand manažéra Richarda Marečka, ktorý priniesol do Dedolesu novú vlnu – pozmenenú stratégiu, spolupráce s agentúrami, TV kampaň. Síce sme mali v minulosti jednu TV reklamu, no bola ešte ekologicky orientovaná a s claimom „spojený s prírodou, inšpirovaný tebou“.

Na stretnutí pracovného tímu sedí naša absolventka medzi majiteľom Jaroslavom Chrapkom a marketingovým manažérom Martinom Mrvom. Zdroj: Archív Evy Toráčovej

Od začiatku mal Dedoles status prírodnej, ekologickej firmy. Prečo sa to zmenilo?

Rástli sme a s nami aj objem výroby. Odkedy pôsobíme vo viacerých krajinách, už sme sa nemohli profilovať až tak čisto ekologicky. Keď prišiel Richard a zároveň nová kampaň, Dedoles sme rebrandovali. Interne sme sa do toho veľmi dlho vžívali, pretože starý branding bol pre nás obrovská srdcová záležitosť. Už sme však s novým Dedolesom zžití.

Dbá firma na ekologickosť aj teraz, keď nosným produktom sú veselé ponožky?

Už sa nemôžeme označovať, že sme prírodní, no na ekológiu stále dbáme. Od interných vecí až najďalej, kam máme dosah. Poznáme sa s výrobcami, vieme, v akých podmienkach sa pracuje a výroba má všetky certifikáty. Medzi produktmi máme aj ponožky z recyklovanej bavlny a pri papierových etiketách nepoužívame žiadne plastové úchyty či háčiky. Aj pri balení v sklade sa používa buď papier, alebo iný rozložiteľný materiál.

Mňa však v košíku na e-shope zarazila jedna vec. Za možnosť ekologického balenia si musí zákazník priplatiť jedno euro. Nemali by byť udržateľné obalové materiály v ekofirme samozrejmosťou?

Ja si tiež myslím. Sama neviem, je to novinka a musím preskúmať dôvod. Nevieť o tom, že by sme mali aj neekologické balenia.

Dedoles podporuje viaceré neziskovky, dokonca ste organizovali dobročinnú akciu Dedoles sadi les. Naozaj ste ho vysadili?

Vytvorili sme dedolesné drobné, aby sme celoročne zbierali peniaze na sadenie. Minulý rok sme to celé zorganizovali a aj sme tam tie stromy fyzicky sadili. Bolo to verejné sadenie lesov, mohol prísť hocikto, pričom tam vystupoval aj Thomas Puskailer, Veronika Strapková a S hudbou vesmírnou. Na Roháčoch bolo veľmi zlé počasie, no napriek tomu prišlo dosť ľudí a vysadili sme 50

000 stromov, aj keď pršalo, snežilo. Ako hovorí majiteľ a zakladateľ Jaro Chrapko – čím viac budeme prosperovať, tým je väčšia možnosť pomáhať. A ja s ním súhlasím.

Veselé dizajny sa navrhujú na Slovensku. Robia na nich interní zamestnanci alebo externí dizajnéri?

Navrhujú ich dizajnéri v našom produktovom tíme, je ich asi osem. Máme však aj otvorenú výzvu, kde sa do návrhov môže zapojiť ktokoľvek.

„Prejsť však z listovej tváre dedka k škrečkom a smajlíkom je veľký skok a nezvyk. No viem si predstaviť aj horšie veci.“

Zákazníkom dávame pravidelne možnosť vybrať, ktoré dizajny pôjdu do výroby. Ako som ale povedala, veľké gro je od našich interných, veľmi šikovných ľudí.

Kde sa potom ponožky a iné kúsky šijú?

Turecko, Čína a Taliansko. Žiaľ, v takom veľkom objeme a vysokej farebnosti sa to inde nedá. Výroba na Slovensku je určite vízia do budúcnosti, boli by sme radi, keby sme mohli.

Dedoles má už niekoľko predajných kioskov v obchodných centrách vo viacerých mestách na Slovensku. Uvažuje sa aj o klasickej kamennej predajni či showroome?

V online využívame takmer všetko, čo sa dá. V offline sme chceli skúsiť kiosky. Nakoniec tvoria pomerne veľkú časť z obratu, preto sme otvorili viaceré. Nie som úplne oprávnená sa k tomu vyjadriť, ale myslím si, že časom bude aj kamenná predajňa.

Posledné týždne na mňa cieli náborová kampaň, vraj hľadáte viacero ľudí do tímu. Čím to je, že stále hľadáte zamestnancov? Mohlo by sa zdať, že sa u nás

rýchlo striedajú ľudia, no nie je to tak. Jednoducho extrémne rastieme. Ako terajšia office manažérka to zažívam z prvej ruky. Len za posledný týždeň prišlo päť nových ľudí a naplánované sú ďalšie pohovory.

Našlo by sa tam niečo pre študentov z FMK? Prijímate aj stážistov?

Ja by som chcela, aby sme viac využívali stážistov. Väčšinou ten človek u nás zostane. Dokonca niektorí ľudia z firmy sú ešte študenti. Aktívne nevypisujeme ponuky, ale keď nám študent napíše, tak ho normálne zaradíme do výberového konania. Teraz nebol na to čas, keďže HR oddelenie hľadalo ľudí primárne na full-time. To je tiež sranda. Pred dvomi rokmi sme o HR oddelení ani nesnívali a teraz toho majú vyše hlavy.

Takže, ak to bude čítať nejaký študent, ktorý by mal záujem, tak má šancu. Určite áno, stačí napísať.

Mimochodom, máš v tíme ešte niekoho z FMK?

Minimálne na marketingu je ich desať.

Otázka na záver. Koľko párov veselých ponožiek máš doma?

Och, neskutočne veľa. Keď som sa naposledy sťahovala, v jednej obrovskej škatuli boli len ponožky. Aj teraz mám na sebe nové, drakulovské. (smiech) Zaujímavé je, že som predtým nikdy nenosila farebné ponožky. Teraz mám len tie naše a občas kombinujem aj dva rozdielne dizajny.

Autor: Tereza Šuveríková

EVA TORÁČOVÁ (28)

Pochádza z Častej ležiacej kúsok od Trnavy, čo o nej prezrádza aj mierne prízvuk. Titul z marketingu na FMK

získala v roku 2018, hneď na to ju prijali do Dedolesu, kde pracuje doteraz. Počas štúdia sa výrazne angažovala v kabíne eventov, brigádovala v PR agentúre Neuropea či na marketingovom oddelení v Zlavomate. Varenie, punk, metal, veľa koncertov a keď sa podarí, aj sedem festivalov za rok – tak sa dajú zhrnúť jej najväčšie koníčky.

Slovensko má majstra sveta Sagana, no úroveň cyklodopravy je u nás amatérska

Svetoví lídri už dlhšiu dobu apelujú, aké dôležité je obmedziť emisie v cestovnom ruchu. Vynikajúcim príkladom sú viaceré európske metropoly, medzi ktoré patrí napríklad Kodaň či Amsterdam. Rozvoj ich cyklistickej infraštruktúry je na diametrálne odlišnej úrovni ako u nás doma. Až 62 % študentov či pracujúcich obyvateľov Kodane využíva ako primárny dopravný prostriedok bicykel. Nehovoriac o tom, že automobilová doprava produkuje mnohonásobne viac emisií ako tá cyklistická. Síce sa snažíme dohnať priekopníkov v tejto oblasti, no zatiaľ nie sme ani zďaleka na podobnej úrovni. Čo bráni Slovensku, aby sa stalo krajinou, ktorá využíva cyklodopravu viac ako tú automobilovú?

Dôkazom toho, že sa snažíme niečo s tým robiť, je čím ďalej tým častejšie používanie zdieľaných bicyklov. Touto službou nedisponujú len veľké mestá ako Bratislava, Košice či Trnava, ale aj tie s menšou rozlohou ako Stará Ľubovňa či Bojnice. Jednou z možností, ktoré by mohli napomôcť k zvýšenému využívaniu cyklodopravy sú súťaže, ktoré ľudí odmeňujú za využívanie ekologickej dopravy. Súťaž Do práce na bicykli odmenila najúspešnejších cyklistov vecnými cenami. Aj o tomto konkrétnom type motivácie sa dočítate na nasledujúcich stranách Ateliéru.

Do povedomia svetovej cyklistiky sa dostávaťme aj vďaka každoročným pretekom Okolo

Slovenska. Zistili sme, aké problémy priniesla organizátorom pandemická situácia a či môžeme v najbližších rokoch očakávať účasť víťaza Tour de France, Chrisa Frooma, alebo domáceho jazdca Petra Sagana. Popularita spomínaného Žilinačana je často tak oslepujúca, že si nevedomujeme, akých iných talentovaných cyklistov na Slovensku máme. V rozhovore s jedným z nich, Trnavčanom Ľubošom Malovcom, sa dozvieme, aké je to pretekať za zahraničný tím, aj či je možné sklbiť vysokoškolské štúdium s aktívnou cyklistikou.

Autor: Róbert Mako
Foto: freepik.com

Trnava nasadila výborné tempo, u iných je to, žiaľ, stále cudzie slovo, hovorí Cyklokoalícia o rozvoji infraštruktúry na Slovensku

Zdroj: Dylan Passmore/flickr

Prezident občianskeho združenia Cyklokoalícia sa domnieva, že akonáhle sa vytvoria kvalitné cyklotrasy, prestáva platiť pravidlo, že jazda autom je komfortnejšia. Ľudia tak presadnú na bicykle.

Na otázky nám odpovedal Dan Kollár, prezident občianskeho združenia Cyklokoalícia, ktoré podporuje rozvoj cyklodopravy na Slovensku a presadzuje lepšiu legislatívu pre cyklistov. Ich členmi však nie sú len aktívni cyklisti, ale aj architekti a ľudia zaoberajúci sa verejnými priestormi. Pracujú na viacerých úrovniach, pričom na tej lokálnej hlavne v Bratislave. V poslednej dobe začali spolupracovať taktiež s mestom Trnava, a to v rovine konzultácií.

Stále viac Slovákov uprednostňuje pri ceste do práce alebo obchodu bicykel pred automobilom. Existuje nejaká štatistika, ktorá by tento trend potvrdzovala?

Dát o dopravnom správaní je na Slovensku vo všeobecnosti nedostatok. Chýbajú sčítacie cyklistov, ale aj obsiahlejšie dopravné prieskumy. Z tých čísel, ktoré máme k dispozícii aj z laického pohľadu do ulíc, však vidieť, že popularita bicykla ako dopravného prostriedku v týchto rokoch jednoznačne, najmä v mestách, narastá.

Až 62 % obyvateľov Kodane využíva bicykel celoročne ako hlavný dopravný prostriedok, hoci počasie je v Dánsku chladnejšie než u nás. Čo by mohlo Slovákov vo väčších mestách rozbicyklovať do takej miery, aby sme sa priblížili podobnému číslu?

Skúsenosti z mnohých severských miest ukazujú, že zima skutočne nie je pre bicyklovanie prekážkou. Za vysokými číslami cyklodopravy v Kodani sú tri dôvody – infraštruktúra, infraštruktúra a infraštruktúra. Pokiaľ je jazda na bicykli z bodu A do bodu B bezpečná, príjemná a rýchla, bicykel je celkom racionálnou voľbou pri výbere dopravného prostriedku a v konečnom dôsledku z toho ťaží celá spoločnosť. To, čo udrží ľudí na bicykli aj počas minusových teplôt, je už potom kvalitná zimná údržba týchto cyklotrás.

Zlepšuje sa cyklistická infraštruktúra na Slovensku?

Zlepšuje, ale stále pomaly. Niektoré mestá, napríklad aj Trnava, nasadili v rozvoji cyklistickej infraštruktúry výborné tempo, u iných je to, žiaľ, stále cudzie slovo.

Ako je vaše združenie nápomocné v riešení cyklodopravy u nás?

Pracujeme na viacerých úrovniach. Na tej lokálnej pôsobíme najmä v Bratislave, kde dohliadame na to, aby bola celá nová infraštruktúra priateľská k chodcom a cyklistom a prichádzame s návrhmi nových riešení, ale okrem toho aj napríklad prevádzkujeme bezplatnú požičovňu nákladných bicyklov.

„Zimy u nás nie sú také zlé, aby sa nedalo bicyklovať.“

V poslednej dobe naše aktivity rozširujeme aj do ďalších miest, v rovine konzultácií sme nedávno začali spolupracovať práve s Trnavou. Veľká časť našich aktivít tiež prebieha na úrovni štátu: sú to pripomienkovania rôznych zákonov, vyhlášok či stratégií a stretnutia na ministerstvách k témam legislatívy alebo financovania v cyklodoprave.

Namiesto vybudovania oddelených cyklotrás, mestá zvyknú pruhy len namaľovať. Sú namaľované cyklotrasy dostatočne bezpečné?

Ťažko odpovedať jednoznačne. Záleží vždy od typu ulice, od toho, ako rýchlo na nej jazdia autá a koľko áut či cyklistov na nej očakávame. Vo všeobecnosti určite platí, že stavebne oddelené cyklotrasy sú bezpečnejšie a u väčšiny cyklistov obľúbenejšie. Nikdy však nebudú na každej jednej ulici, a preto, ak chce mať mesto dobré podmienky pre cyklodopravu, potrebuje základnú sieť kvalitných, stavebne oddelených cyklotrás, doplnenú upokojením dopravy na ostatných menších uliciach.

Ďalší rozmer je v samotnej náročnosti výstavby – kým stavebné oddelenie cyklotrasy trvá často roky, namaľovanie pruhov sa dá zrealizovať v horizonte týždňov, čiže môže v mnohých prípadoch fungovať aspoň ako lacné, dočasné riešenie.

A čo chodníky zdieľané s chodcami?

Opäť by nebolo správne paušalizovať. Na málo frekventovaných úsekoch ide o správne riešenie, ktoré môže ušetriť priestor, peniaze a napríklad aj uľahčiť spomínanú zimnú údržbu. Nevhodné je toto riešenie na miestach, kde sa pohybuje väčšie množstvo chodcov aj cyklistov na stiesnenom priestore a vznikajú tak zbytočné konflikty.

Na druhej strane výstavba kvalitnej infraštruktúry stojí množstvo peňazí, ľudia sú však pohodlní a majú tendenciu uprednostniť komfortnejšiu jazdu autom. Je preto ich výstavba efektívna, aj keď dopravné zápchy zrejme nevyrieši?

Práve Kodaň, ktorú ste spomínali ako mesto, kde denne bicykuje väčšina obyvateľov, je dôkazom toho, že cykloinfraštruktúra nie je až

taká drahá. V porovnaní s infraštruktúrou pre autá je neporovnateľne lacnejšia. Keď pred rokom prijal naše pozvanie na Slovensko viceprimátor Kodane Morten Kabell, hovoril o tom, že pred 15 rokmi išlo o pomerne chudobné mesto, a práve preto sa rozhodli stavať na cyklodopravu ako lacnú cestu so skvelým cieľom.

Akonáhle sa vytvorí zmysluplná sieť kvalitných cyklotrás, prestáva platiť, že jazda autom je komfortnejšia alebo rýchlejšia a ľudia presadnú na bicykle. V súčasnosti tiež existujú možnosti čerpať financie na rozvoj cyklodopravy, napríklad z európskych zdrojov. Rozvoj cyklodopravy je u nás viac ako otázkou financií, otázkou politickej vôle.

Čo by mohli mestá spraviť rýchlo, jednoducho a bez nutnosti mínať veľký obnos peňazí, ak by chceli zlepšiť podmienky pre cyklistov?

Jednoduchým a lacným riešením s veľkým efektom je napríklad upokojovanie dopravy. Vytvorenie zón 30 na väčšine územia mesta s výnimkou pár hlavných ťahov, doplnenie spomaľovacími vankúšmi a obmedzenie tranzitu cez centrum či obytné oblasti zaslepením, či zjednosmernením niekoľkých ulíc. To sú nástroje, ktoré, aj bez náročného budovania oddelených cyklotrás, urobia každé mesto zo dňa na deň priateľskejším pre ľudí na bicykli.

Ktoré zo slovenských miest idú príkladom a možno ich označiť za bike-friendly?

Za lídra spomedzi slovenských miest možno momentálne považovať práve Trnavu. K udržateľnej mobilite pristupuje výborne aj Trenčín, množstvo dobrých príkladov možno nájsť, samozrejme, v Bratislave. Dobrú sieť cyklotrás má vybudovanú napríklad aj Prešov, nemožno tiež nespomenúť Piešťany, ktoré sú akosi historicky považované za slovenský Amsterdam.

Prebiehajúca pandémia zapríčinila cyklistický „boom“. Podľa BBC pribudlo 2 300 kilometrov novovybudovaných cyklotrás. Zdroj: Aimee Custis Photography/flickr

Majú tieto mestá ešte nejaké nedostatky, na ktorých môžu zapracovať?

Určite. Aj v tých najlepších mestách sú u nás počty cyklistov oproti potenciálu stále pomerne nízke. Trnava už má pomerne dobrú sieť cyklotrás, ale ani tie nie sú bezchybné. Väčšina je napríklad príliš úzka. Umožňuje síce jazdu na bicykli, ale predbehnúť pomalšieho cyklistu či rozprávať sa počas jazdy s kolegom či kamarátom už jednoduché nie je. Práve to je ten ďalší stupeň, ktorý robí jazdu na bicykli nielen možnou, ale aj lákavou.

Mnohé by tiež zlepšilo vyvýšené vedenie chodcov aj cyklistov pri križovaní menších bočných ciest, čo prirodzene spomalí autá a cyklistov zbytočne nenatrasia. V západných krajinách bežné. V neposlednom rade je to často nekomfortné vedenie cyklistov vo väčších križovatkách. Vidíme ale ochotu mesta tieto veci zlepšovať.

Populárne sú cykloveže, ktoré slúžia na uskladnenie bicykla, avšak ich výstavba je nákladná. Oplatí sa mestám do týchto automatických domov investovať?

Cykloveža je zaujímavou službou a určite zároveň skvelou reklamou na cyklodopravu. V Trnave na stanici sa osvedčila a momentálne druhá vzniká v Bratislave pri novej autobusovej stanici. To sú miesta, kde takéto riešenie dáva zmysel, stále však ide skôr o doplnok a ostatným mestám odporúčame začať cyklotrasami či jednoduchšími riešeniami parkovania bicyklov.

V posledných rokoch môžeme spozorovať nárast zdieľaných bicyklov tzv. bikesharing. Plní táto služba u nás očakávania?

Určite áno. Prirodzene najviac je táto služba využívaná v Bratislave, kde momentálne fungujú už štyri rôzne bikesharingy, úspech však má aj v ostatných mestách. Čo by bikesharing

posunulo ešte ďalej, je napríklad väčšia integrácia s verejnou osobnou dopravou. Zahŕnutie služby do ročného predplatného lístka na autobus či v bicykel v cene vlaku, čo najrýchlejšie a na čo najmenší počet „kliknutí“.

„Rozvoj cyklodopravy je u nás viac ako otázkou financií, otázkou politickej vôle.“

Samozrejmosťou by tiež mala byť celoročná prevádzka bikesharingu. Zimy u nás nie sú také zlé, aby sa nedalo bicyklovať. Inak služba dáva zmysel len čiastočne a práve v chladnejších či upršaných mesiacoch by bikesharing umožnil kombinovať dopravné prostriedky ľuďom, ktorí dnes radšej využijú auto.

Aké sú najčastejšie chyby cyklistov, ktorých vyvarovanie by sa odrazilo aj na nižšom počte nehôd?

Oveľa účinnejšie, ako snažiť sa zabráňovať chybám jednotlivcov, je vytvárať takú infraštruktúru, kde pri chybách k nehodám nedochádza, resp. nemajú tak vážne následky. To je princíp, ktorý sa uplatňuje napríklad v Holandsku a najmä vďaka nemu je tam bezpečnosť cestnej premávky vyššia ako u nás.

Ak by sme však mali vypichnúť jednu vec, na ktorú by si mal dávať pozor každý cyklista, je to vhodné osvetlenie bicykla - najmä v jesennom a zimnom období, keď sa stmieva skôr.

Vedia Slováci dodržiavať predpisy na cyklotrasách?

V teórii by zrejme vedeli. Kombinácia zastaralej legislatívy s nevyhovujúcou infraštruktúrou však u nás často núti porušovať predpisy všetkých účastníkov cestnej premávky. Opäť platí, že cieľom by malo byť vytváranie takých cyklotrás, ktoré vie využívať aj osemročné dieťa na bicykli bez toho, aby si robilo vodičák. Cestou je menej zmätočného značenia a viac intuitívneho dizajnu.

Čo si myslíte o elektrokolobežkách a elektrobicykloch na týchto trasách?

Umiestnenie elektrokolobežiek na cyklotrasy je pomerne prirodzené, keďže charakterom jazdy majú k bicyklom určite bližšie ako k chodcom alebo autám. Elektrobicykle sa od klasických bicyklov tiež výrazne neodlišujú.

Nastávajú medzi nimi a klasickými cyklistami konfliktné situácie?

Nie, zatiaľ sme výraznejšie problémy nezaznamenali.

Autor: Ivan Janiga

Bicyklovanie je ekologické, spaľuje kalórie a šetrí emisie

Doprava predstavuje asi jednu pätinu globálnych emisií oxidu uhličitého. V bohatších a väčších krajinách ide často o jeden z najväčších pilierov uhlíkovej stopy človeka. To, že emisie sú globálny problém, je už v súčasnosti známe a cesta k ich zníženiu môže byť aj v presedlaní na bicykle.

Cestovaniu sa úplne vyhnúť nedá, no na šťastie existujú aj jeho ekologickejšie spôsoby. Cyklistika, či už na úrovni športovej, cestnej alebo turistickej, naberá na popularite v celej Európe. Bezpečné cesty, dobrá infraštruktúra, cyklo sprievodcovia či kvalitné a dostupné vybavenie sú v štátoch ako Dánsko či Holandsko priaznivou a bezpečnou alternatívou cestovania. Ako ekologické je bicyklovanie?

Emisie z dopravy musia klesať

Uhlíková stopa z jedného kilometra na bicykli sa zvyčajne pohybuje v rozmedzí od 16 do 50 gramov CO₂ v závislosti od toho, ako efektívne človek bicykluje, ale aj od toho, čo konzumuje. V porovnaní s automobilmi, ktoré produkujú 271 gramov CO₂ na jednu osobu na kilometer jazdy, je to asi 13-násobne menej oproti emisiám z cyklistiky. Graf od ourworldindata.com zobrazuje porovnanie rôznych druhov cestovania podľa ich uhlíkovej stopy. Merajú sa v rámci množstva skleníkových plynov na osobu, ktorá precestuje jeden kilometer. Uhlíková stopa z lietania je absolútne najväčšia, po nej však nasledujú automobily.

Údaje v tomto grafe zohľadňujú aj ostatné skleníkové plyny, ktoré majú otepľujúci

účink. Z nich vyplýva, že celkovo najzelenšie spôsoby cestovania sú pešo, na bicykli alebo vlakom.

Emisie z dopravy sa však neznižujú dostatočne rýchlo, a preto sa k ich zníženiu o 80 až 90 % do roku 2050 v Parížskej dohode zaviazala aj Európska únia. Napríklad Spojené kráľovstvo by dotedy už chcelo byť na nule. A ako je na tom Slovensko? Ako prví z krajín V4 sme podpísaní aj pod dohodou Green deal, ktorá sa k uhlíkovej neutralite zaviazala tiež. Ide o plán opatrení pre spoločnosti a obyvateľov Európskej únie, ktoré sú potrebné pri prechode na ekologickejšie a udržateľnejšie hospodárstvo.

Výroba a životnosť bicykla

Federácia cyklistov ďalej z výpočtov odhaduje, že priemerný bicykel má životnosť 19 200 kilometrov. Ak sa teda 96 kilogramov CO₂e, ktoré sú potrebné na výrobu bicykla rozdelí medzi 19 200 kilometrov, z výrobných emisií to vyjde na 5 gramov CO₂e na kilometer jazdy na bicykli.

CO₂e, ekvivalent CO₂, znamená celkový potenciál globálneho otepľovania všetkých emitovaných skleníkových plynov,

vrátane CO₂, metánu, N₂O a porovnáva údaje v rozmedzí 100 rokov. Takto možno uhlíkovú stopu pozostávajúcu z mnohých rôznych skleníkových plynov vyjadriť ako jediné číslo.

Podľa Európskej federácie cyklistov je Slovensko na 10. priečke rebríčka s najlepšimi cyklopodmienkami zo všetkých štátov EÚ.

Európska federácia cyklistov (ECF) uskutočnila štúdiu, v ktorej autori čerpali z údajov zo štandardnej databázy s názvom Ecoinvent, ktorá katalogizuje dopady dodávateľských reťazcov na rôzne materiály a výrobky na životné prostredie. Ecoinvent tak odhaduje, že priemerný Holanďan, dochádzajúci do práce bicyklom, ktorý váži 19,9 kilogramov a je zložený prevažne z ocele, spôsobuje uvoľnenie 96 kilogramov CO₂e.

To v sebe zahŕňa výrobu náhradných dielov, ktoré sú potrebné počas celej jeho životnosti. Emisie spojené s likvidáciou alebo recykláciou bicykla sú podľa štúdie zanedbateľné. Samozrejme, emisie z výroby budú veľmi odlišné v závislosti od materiálu použitého na výrobu bicykla.

Bicykel spaľuje kalórie a šetrí prírodu

Používanie bicykla namiesto auta na krátke trasy zníži emisie z cestovania o 75 %. Ak by ste sa na stredne dlhé vzdialenosti vybrali vlakom namiesto auta, znížili by sa vaše emisie asi o 80 %.

Cyklistika nepotrebuje okrem ľudskej energie žiadne iné palivo. Prispieva tak hneď k dvom ekologickým cieľom, a to zníženiu závislosti na fosílnych palivách a zníženiu emisií skleníkových plynov. Okrem toho redukuje hluk, otrasy a aj zápchy na cestách, ktoré spôsobuje stále viac áut na cestách.

Zaujímavé je, že spotreba emisií pri elektrobicykloch je štatisticky nižšia oproti tým

Elektrické bicykle sú oproti klasickým vraj ekologickejšie, keďže človek spáli menej energie získanej z potravy. Zdroj: unsplash.com

klasickým. Do úvahy však opäť berie aj potravu v prepočte na kilokalórie, ktoré aktívnejší cyklista skonzumuje. Keďže človek pri jazde na elektrických bicykloch vydá energie menej, rovnako menej jej potrebuje.

Používanie bicykla namiesto auta na krátke trasy zníži emisie z cestovania o 75 %.

E-bicykle aj napriek zvýšeným emisiám z výroby elektriny a batérií, vyprodukujú 14,8 gramov CO₂e na prejdený kilometer. To je o 30 % menej ako v porovnaní s bežným bicyklom. V tomto prípade sa budú údaje líšiť v závislosti od toho, aký typ stravy daný človek preferuje. Tieto predpoklady a výpočty vychádzajú z faktu, že všetky spálené kalórie, ktoré sú navyše, človek reálne skonzumuje v bohatej strave.

Štatistik nie je dostatok

V celej EÚ neexistujú spoľahlivé a aktualizované údaje o cyklistike na vnútroštátnej úrovni. Keďže každý štát má rôzne národné štatistiky a aj spôsob zberu údajov, porovnávanie stavu cyklistiky európskych krajín je aj dnes stále zložitá úloha. ECF Cycling Barometer v roku 2015 uskutočnil päť veľkých prieskumov v celej Európskej únii, v ktorých prideliť hodnotenia v rôznych kategóriách. Nakoniec sa všetky body sčítali a na základe nich zostavili rebríček krajín s najlepšimi cyklo podmienkami. Dánsko a Holandsko sa v porovnaní s rokom 2013 opäť umiestnili na predných priečkach. Za nimi nasledujú krajiny ako Švédsko, Fínsko, Nemecko a Belgicko. Slovensko poskočilo na 7. miesto a prekonal krajiny ako Veľká Británia či Francúzsko.

Krajiny ako Maďarsko, Rakúsko, Slovensko a Česká republika si viac-menej udržujú rovnaké pozície. Slovensko skončilo na desiatej priečke.

Na Slovensku chýba infraštruktúra

Mnoho slovenských miest a obcí v súčasnosti nemá ani kilometer cyklotrás. Celkový technický stav cestnej infraštruktúry je naopak, často nekvalitný a cyklisti sú odkázaní jazdiť po neupravených cestných trasách, kde hrozí vysoké riziko nehôd a zranení. Ministerstvo dopravy a výstavby SR v dokumente o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky z roku 2015 pripomína, že „doterajšie podceňovanie potenciálu cyklomobility v SR odráža i fakt, že neboli zbierané ani základné údaje o cyklistickej infraštruktúre. Na účely analýzy stavu cykloinfraštruktúry v mestách bol v roku 2012 vykonaný prieskum, v ktorom Výskumný ústav dopravný oslovil 138 slovenských miest.

Prieskumu sa zúčastnilo 67 miest, súhrnná dĺžka ich cyklistických komunikácií predstavuje necelých 150 km.“

Výstavby cyklotrás a chodníkov však napredujú a súčasný stav v roku 2020 by mal byť priaznivejší, reportuje ich napríklad mapa na stránke cykloportal.sk.

Zo všetkých druhov dopravy je cyklistika najekologickejšia a produkuje najmenej emisií. Keď už nie pre zem, tak pre svoje fyzické zdravie stojí za zváženie využiť na krátke cesty bicykel namiesto auta. Pre klímu by bolo najefektívnejšie, ak by sa čo najviac ciest uskutočnilo na bicykli. Kým budú elektrické autá tvoriť väčšinu automobilov na cestách a budú viac k dispozícii, presedlať na bicykel môžete hneď zajtra a relatívne finančne ľahko.

Autor: Kristína Harnaňošová

Organizátor Okolo Slovenska: Kvôli nariadeniam hygienikov sme museli fanúšikov vyháňať

Stanislav Holec bol dlhoročným trénerom a dnes okrem titulu prezidenta Športového klubu cyklistov je aj traťovým riaditeľom pretekov Okolo Slovenska. Ako ovplyvnila pandémia tento ročník a na aké hviezdy sa môžeme tešiť o rok?

Tento rok bola trať z pohľadu niektorých cyklistov označená za náročnú. Aká bude budúci rok?

Niektro povie, že je náročná a niekto zas nie. Ja by som chcel dosiahnuť niečo medzi tým. Chodí k nám najväčšia svetová kvalita, pre ktorú trať tak náročná nie je. Svedčí o tom aj to, že 50 až 60 členný pelotón prišiel pohromade. Snažíme sa o to, aby sme mali jednu etapu trate výlučne vrchársku, jednu s menšími stúpaniami a jednu rovinársku. Chceme, aby sa v nich mohol uplatniť každý. Trať budúci rok určite nebude ľahká, tímy si ju ale vždy pochvaľujú.

64. ročník bol iný aj kvôli prebiehajúcej pandémii. Aj napriek tomu však získal veľmi pozitívne hodnotenia. Ako by ste ho spätne ohodnotili vy?

Finančne nás opatrenia stáli veľmi veľa, vypadli nám aj niektorí sponzori. Najviac nás mrzelo, že kvôli nariadeniam hygienikov sme museli fanúšikov vyháňať napríklad zo štartu alebo z cieľa, pretože toľko divákov sme tam pustiť nemohli.

Bolo niečo, čím vás tento ročník prekvapil?

Prekvapil ma kolega, ktorý mal na starosti prácu s jednotlivými tímami. Prišli naozaj svetové špičky, no chýbala nám super hviezda, ako bývalo po minulé roky zvykom. Prišli však šikovní mladí cyklisti z tých najsilnejších tímov, čo je aj naším cieľom.

Zdroj: Archív Okolo Slovenska

Dnes, keď pozeráme Tour de France alebo iné významné preteky, vidíme tváre tých, ktorí sa u nás umiestňujú na pódiových miestach, ako dosahujú veľké výsledky aj na týchto väčších podujatiach. To pre mňa znamená, že účasť je skvelá. Prekvapilo ma, že mladí cyklisti, ako aj víťaz Steimle, o ktorom ešte určite budeme počuť, ukázali naozaj vysokú výkonnosť a jednotlivé etapy boli jednoducho perfektné.

Plánujete z priamych prenosov urobiť tradíciu?

Robíme všetko preto, aby to tak bolo. Dávam klobúk dole pred celým tímom RTVS, ktorý mal na starosti tohtoročný prenos. Podľa mňa ho zvládli skvele aj napriek komplikáciám, ktoré vznikli.

„Sledujem slovenské športové talenty a teším sa z každého ich úspechu.“

Máme veľký záujem o to, aby sa priame prenosy opakovali aj ďalšie ročníky. Všetko ale závisí od našich finančných schopností. Očakávame, že vďaka účasti hviezdy, ako Peter Sagan, by priamy prenos mohol byť aj na Eurosporte.

Majú tuzemskí aj zahraniční novinári a médiá záujem o podujatie?

Účasťou veľkých hviezd na našom podujatí priťahujeme aj novinárov zo zahraničia, ktorí majú záujem referovať o tejto akcii. Najväčšiu reklamu nám však robia samotné tímy, ktoré o pretekoch píšú na svojich sociálnych sieťach.

Ako sa zmenila organizácia podujatia kvôli pandémii?

Do každého hotela na jedno poschodie mohol ísť bývať maximálne jeden tím, čím sa dvíhali aj výdavky. Zrušili sme celkovo prezentáciu pre divákov. V priestoroch štartu a cieľa sme neumiestnili ani veľkoplošné obrazovky kvôli tomu, že pre

opatrenia tam veľké množstvo ľudí ani nemohlo byť.

V rozhovore pre SME ste spomenuli, že účasť Petra Sagana je vašim tajným snom. Podľa slov generálneho riaditeľa pretekov, Petra Privaru, bola trať tento rok postavená pre neho. Pre pandémiu sa mu však zmenil kalendár a Okolo Slovenska sa zúčastniť nemohol. Môžu sa fanúšikovia na jeho účasť tešiť o rok?

Na Petra sa tešíme už teraz. Máme o neho veľký záujem a aj on sám chce u nás štartovať. Má to veľmi ťažké v tom, že naše preteky sú tesne pred Majstrovstvami sveta a pretekár jeho kvality nemá pokoj od fanúšikov, ktorí to samozrejme nemyslia v zlom. Na Slovensku by nemal taký pokoj na prípravu. Peter má kladný vzťah k rodnej zemi, o čom svedčí aj to, že sa zúčastňuje na každých majstrovstvách Česka a Slovenska. Žiadne preteky okrem Okolo Slovenska nespĺňajú podmienky, ktoré by dovoľovali Petrovi Saganovi na nich štartovať.

Čo sa týka ďalšieho ročníka Okolo Slovenska, debatuje sa aj o účasti veľkej hviezdy Chrisa Froomea. Máte už potvrdené, že na preteky príde?

Nemáme, zatiaľ je to neoficiálne. Každý rok sa snažíme preteky aspoň o jeden tím rozšíriť. Konkrétne menovité prihlášky sa upresňujú v priebehu roka. Máme však informáciu z tímu Chrisa Froomea, že by tu veľmi rád štartoval a my urobíme všetko preto, aby to tak bolo. Dnes to však nemôžem potvrdiť, múdrejší budeme na jar.

Ktoré ďalšie svetové hviezdy by ste chceli na preteky prilákať?

Je ich veľa. Som fanúšikom Nibaliho a veľmi by som sa potešil, keby k nám prišiel spolu s jeho tímom. Taktiež by som tu rád videl aj staré tváre, napríklad Julian Alaphilippe, ktorý tu v roku 2018 vyhral a tohto roku sa stal majstrom sveta.

Ako preteky vníma športová obec v zahraničí?

Veľmi veľkú robotu pre nás robia práve špičkové tímy, ktoré na svojich sociálnych sieťach robia veľkú reklamu tým, že píšú o našich pretekoch. Sú vždy prekvapení, že tak malá krajina – nie výhradne cyklistická ako Taliansko či Francúzsko – dokáže zorganizovať takéto podujatie. Tímy obdivujú našu prírodu, ale aj bezprostrednosť a srdečnosť našich ľudí, divákov. Vážia si, že nie sú otravní či nepríjemní. Zahraniční pretekári majú tiež záujem o účasť na Okolo Slovenska a chvália sa ňou.

Mnoho fanúšikov sa na vašich sociálnych sieťach pýta, prečo nie je súčasťou pretekov napríklad aj východné Slovensko. Skúste ozrejniť, prečo to tak je.

Nesúhlasím s tým, že sme na východnom Slovensku málo. Chodíme tam veľmi radi. Orava a Kysuce sú pre mňa srdcovkou, ľudia sú tam fantastickí. V týchto končinách vnímame enormný záujem zo strany divákov. Tento rok sme tam neboli kvôli tomu, že sme trať chceli viesť cez rodné mesto Petra Sagana. Celé sme to chceli sústrediť na neho.

Nepamätám si predchádzajúce ročníky, kedy sa cez východné Slovensko neprechádzalo. Predvlani to bol predseda Bardejov, odkiaľ sme sa presunuli do Popradu. Budúci ročník sa tiež bude štartovať na východnom Slovensku, aj keď je ešte skoro hovoriť o konkrétnych miestach.

Okolo Slovenska budúci rok oslávi svoje 65. výročie. Môžu fanúšikovia očakávať, že si zaspomínajú na staré trate?

Mojou filozofiou je, aby sme sa neopakovali a aby sme robili každý rok niečo iné. Bude tam veľa nového, no taktiež klasické trasy. Budúci rok budú majstrovstvá v Belgicku, kde sú kilometrové až dvojkilometrové

kopčeky bežné. Preto by sme sa tomu chceli prispôbiť, aj keď sa to vždy úplne nedá.

Cestná infraštruktúra na Slovensku sa dosť zmenila. Pribúdajú nové trasy, čo je pre nás dobré, lebo tie klasické sme už v rámci Okolo Slovenska vymetali. Osobne mi chýbajú stúpania, ako napríklad Dobšinský kopec. Mnoho ľudí má tiež záujem, aby sme spravili dojazd na Kráľovú Hoľu. Tam treba dorobiť ešte dva kilometre cesty.

Na čo všetko sa pri tvorbe trasy musíte zamerať?

Pri plánovaní musíme zohľadňovať cestnú infraštruktúru a taktiež aj tú športovú časť, nech to troška kopíruje trať Majstrovstiev sveta.

„Slovensko je dobrý odrazový mostík, odkiaľ musíte svetu ukázať svoje schopnosti vy sami.“

Musíme brať ohľad aj na obyvateľov daného regiónu. Naše preteky si vyžadujú, aby hodinu pred príchodom bola už uzavretá premávka, čo je veľmi komplikované na organizáciu.

Kedy začínate plánovať nasledujúci ročník?

Už pred začiatkom tohto ročníka sme mali akútaku predstavu toho, ako bude vyzeráť ten ďalší. Momentálne už naplno zarezávame na nasledujúcich pretekoch, vyberáme a dohadujeme trate. Boli sme už napríklad aj v Poprade.

Pre lepšiu predstavu nám skúste povedať, koľko ľudí je v prípravnom organizačnom tíme a koľko v realizačnom počas pretekov.

V prípravnom tíme je zhruba 20 až 30 ľudí. Počas pandémie to bolo tento rok viac, na koľko sme museli mať pandemických komisárov a ďalších ľudí okolo. V realizačnom celkovo aj s pretekármi, s ich doprovodom, policajtm, lekármi, sanitármi, motorovými komisármi, novinármi a podobne je ten konvoj zhruba

500 ľudí. Tých musíme ubytovať, stravovať a prepravovať.

Čo je konkrétnou úlohou traťového riaditeľa?

Ako vyplýva z názvu, mojou prácou je vybrať najvhodnejšiu trať tak, aby spĺňala všetky parametre. Nakolko filozofiou Okolo Slovenska je, že sa preteky konajú týždeň pred Majstrovstvami Sveta, dráhu – ako som už spomenul – prispôbujeme profilu trate na majstrovstvách.

Následne to musím celé skresliť a spísať, poslať žiadosť na používanie komunikácie, zistiť, či si to vyriešia samotné okresy, kraje, urbária – lesy, kadiaľ vedie trať. Počas pretekov riadim komplet všetky motorové vozidlá so šoférm, policajtm aj s účastníkmi. Riadim ako sa majú pohybovať a čo majú robiť, aby nikto nezablúdil.

Ako rozhodujete o miestach, cez ktoré budú cyklisti prechádzať?

Sú preteky nákladné?

Snažíme sa dodržiavať tradíciu, aby sme zapojili všetky regióny na Slovensku. Nič však nie je zadarmo. Preteky majú rozpočet zhruba 600 000 eur a na základe tohto rozpočtu sa snažíme trať naplánovať tak, aby sme zapojili rovnako východné, stredné ale aj západné Slovensko. Prírodzene, aj samotné mesto musí byť ochotné zaplatiť nejakú sumu.

Sledujete aj slovenské mladé talenty?

Celý život som bol trénerom a funkcionárom, dodnes fungujem v Športovom klube cyklistiky ako prezident klubu. Sledujem slovenské športové talenty a teším sa z každého ich úspechu.

Majú dostatočný priestor na kariérny rozvoj na Slovensku?

Určite majú. Podmienky sa na Slovensku výrazne zlepšili ako po finančnej, tak aj materiálnej stránke. Možnosti sa pripravovať sú u nás veľmi dobré. Keby sa dalo ešte nejakú pritvrdiť, aby sa im priplesilo či otvorili ďalšie dvere, určite to spravíme. Všetko však záleží od ich snahy.

Nesúhlasím s ľuďmi, ktorí sa ponáhľajú preč zo Slovenska, lebo tu nič nie je. Peter Sagan, bratia Veličovci aj Matej Jurčo sú dôkazom, že aj zo Slovenska sa dá dostať medzi svetové špičky. Myslím si, že Lukáš Kubiš z Podbrezovej je taká prvá lastovička. Slovensko je dobrý odrazový mostík, odkiaľ musíte svetu ukázať svoje schopnosti vy sami.

Autor: Petra Repaská
Zdroje: Facebook, OKOLO SLOVENSKA, SME, atteliér

Okolo Slovenska tento rok nezastavila ani pandémia. Zdroj: Archív Okolo Slovenska

Kriminalita v médiách nás paradoxne fascinuje. Prečo je to tak?

Zdroj: Professional Writing Academy

Zločiny nás desia. Tento účinok je však nižší v porovnaní so záujmom, ktorý v nás vzbudzujú. Do pozornosti sa predierajú najmä cez kriminálne seriály. Ako sú fiktívne mediálne obsahy prepojené s reálnymi zločinmi?

Denne sa v médiách prezentujú kriminálne témy, ktoré si svoju popularitu držia už takmer dvesto rokov. Okrem bulvárnych článkov sa vyskytujú najmä vo formálnej tlači a ich krivka záujmu neustále narastá. Nad rámec masmédií, ktoré sú ich živnou pôdou, sa produkujú seriály o vraždách a tlačené detektívky, ktoré sa tešia obrovskému záujmu. Čím viac záhadnejší a morbidnejší zločin, tým väčšiu pozornosť priťahuje. Prečo sme témou krimi tak fascinovaní?

Téma katastrof takmer dominuje rôznym mediálnym obsahom najmä v oblasti spravodajstva, ale aj publicistiky. Práve televízne noviny sú toho priamym príkladom. V súčasnosti sú relácie plné vražd, podvodov, úmrtí a zabíjania. Tieto udalosti sú vykreslené

najdramatickejším spôsobom, aby pútali čo najvyššiu pozornosť diváka. V záplave negatívnych informácií je takmer nemožné postrehnúť dobrú správu. Prečo médiá venujú takú veľkú pozornosť katastrofám?

Noviny sa stali tým, čo si divák žiadal. Veľmi atraktívne a sledované boli práve autentické a živo spracované reportáže z miesta nehôd či zachytávanie ľudských osudov v okamihoch tragédií. Nešťastie nás priťahovalo. Navyše aj nevšedný humor a kuriozity sa nám videli atraktívne. Komerčné televízie, závislé od diváckej sledovanosti museli svoj obsah prispôbiť tomuto trendu.

Vznikli teda noviny, ktoré sú spracované formou infotainment, čo značí prienik

nezábavných programov so zábavou. Doslova ide o spravodajský formát, v ktorom sa informačné postupy spájajú s prvkami zábavy, ktoré udržiavajú našu pozornosť. Sledovanosť tragédií je v dôsledku toho parametrálne odlišná. Pokiaľ je informácia negatívna, celkom určite z nej bude dobrá správa.

Kriminalita nás obklopuje všade. Nájdeme ju na stránkach kníh aj v seriáloch

Popularita kriminálnych žánrov na televíznych obrazovkách narastá. Sledovateľov priťahuje práve možnosť odhaliť určitý prípad a sledovať zápletku, o ktorej si vytvára vlastnú domnienku. Tú následne potvrdzuje alebo vyvracia. Hľadanie pravdy je kľúčové. V reálnom živote pátrame po podstate skutočností a javov, na ktoré ešte stále nepoznáme odpovede. Snažíme sa objasniť pravý pôvod božístiev alebo napríklad to, aká je pravdepodobnosť, že zbohatneme pri napísaní románu.

Vnímateľ deja má pocit istej paralely. Na rozdiel od reality má možnosť odhaliť podstatu, a preto sleduje priebeh deja tak podrobne. V žiadnom žánri totiž nie je hľadanie pravdy explicitnejším predmetom. Krimi nám poskytuje živné prostredie pre pátranie, príbeh je ľahko konzumovateľný a s každým novým kúskom skladačky vieme viac. Podstata deja teda spočíva v hľadaní spomínanej pravdy. To z veľkej časti vysvetľuje paradox, prečo je čítanie o vraždách alebo sledovanie trestných procesov uvoľňujúce.

Ďalším dôvodom je to, že sa do hlavnej postavy dokážeme vžiť. Fikcia nám poskytuje to, čo realita nedokáže. Prostredníctvom mediálneho obsahu sa zjednotíme s postavou deja a jej konaním. Väčšinou je hlavnou postavou kriminálneho príbehu obyčajná bytosť. V žiadnom prípade nie je nadľudská a už vôbec nejde o superhrdinu. Väčšinou je to bežný človek, ktorému sa prichodí nezvyčajná udalosť. Postava môže byť nadnesená, geniálna a inteligentná, avšak stále zostáva v medziach uveriteľnej.

Denne sme konfrontovaní práve kriminálnymi udalosťami z reálneho prostredia. Prostredníctvom dejovej línie vieme nahliadnuť do priebehu vyšetrovania a odhaliť záhadu, čo v skutočnosti pri reálnych prípadoch nie je možné. Práve to je kľúčový faktor, ktorý drží pozornosť diváka a čitateľa. Skutočný zločin nás fascinuje práve z toho dôvodu, že je reálny. Fiktívny nám možnú realitu približuje a odhaľuje.

Nemáte radi horory?

Niektorí ľudia strašidelné filmy a seriály nemajú radi, oveľa radšej dávajú prednosť knižnému spracovaniu. Je to pravdepodobne z toho dôvodu, že ich filmový obsah plne neuspokojuje. Dej sa vinie po povrchovej línii a snaží sa skôr objasniť záhadu, akoby sa detailne venoval charakterizovaniu postáv a ich následnému konaniu. Pokiaľ však tento žáner nemáte radi vôbec, môže byť dôvodom i veľmi živá predstavivosť. V prípade hororov vás prenasledujú postavy až na toaletu, alebo podozrievate každého okoloidúceho a zamieňate si ho s hlavnou postavou v kriminálke. Vtedy si zväčša ďalší film nepozriete a neuvádzate o tom dvakrát.

Prečo nás fascinujú zločiny?

So záhadami a neobjasnenými skutočnosťami je väčšinou spájaná silná emócia – strach. Radi sa bojíme. Väčšina z nás má potrebu riskovať a skúšať nové veci. V závislosti od povahy je táto intenzita rozdielna. Práve so strachom je spojený adrenalín. Tak, ako máme radi pocit bezpečia, potrebujeme aj adrenalín. Strach nie je len pocit, ktorý nás zväzuje, ale práve naopak. V dôsledku úzkosti môžeme cítiť, že práve strach nás v určitej miere posmeľuje k novým veciam a k inému správaniu ako je pre nás bežné. Napríklad sa cítime silnejší fyzicky i psychicky.

Druhým vysvetlením je opäť jeden paradox. Hoci sú niektoré veci pre nás v realite nemožné, chceme im porozumieť. Na vlastnej koži ich prirodzene neskúšame, pokiaľ nechceme pobudnúť vo väzbe. Prostredníctvom

fikcie toho môžeme oveľa viac a jednoduchošie. Kriminálne príbehy vykreslené prostredníctvom slova alebo obrazu nás lákajú najmä z toho dôvodu, že sú plné zakázaných vecí. Odhaľujú nám temné zákutia ľudskej mysle.

Sú zamerané práve na správanie, ktoré je pre bežnú realitu atypické. Poskytujú nám pohľad na udalosti, ktoré by sme za bežných okolností neprežili. Odhaľujú nám to, čo nepoznáme, a preto nás tak veľmi lákajú.

„Skutočný zločin nás fascinuje práve z toho dôvodu, že je reálny. Fiktívny nám možnú realitu približuje a odhaľuje.“

Pokiaľ by sme sa v realite správali takto, obrátili by sme tým náš svet hore nohami a možno by sme vďaka tomu prežili po-

dôsledok sledovania kriminálnych obsahov, je úzko späté s kriminálnou problematikou. Zvlášť ohrozenou skupinou sú deti, ktoré neveria oddeliť realitu od fikcie a obrazy, ktoré im sprostredkujú médiá, vnímajú ako reálne.

V dôsledku filmového spracovania alebo knižnej predlohy sa zločiny javia inak ako v realite. Môžu dokonca pôsobiť príťažlivo a vyvolať u sledovateľov záujem o vykonanie podobného skutku. Veľmi ho môže zmiestniť práve tá stránka, ktorá vykresľuje pozitívne pocity, ktoré aktér zločinu zažíva. Slobodu, vykúpenie a adrenalín. Dôsledkom môže byť skreslený pohľad na kriminalitu.

Pre vedcov naďalej ostáva otáznosť, do akej miery má kriminalita v médiách vplyv na zvyšujúcu sa krivku agresivity ľudí. Preto tento fakt neustále skúmajú.

Dej kriminálnych zápletek je skvelým prostredím pre našu fantáziu. Zdroj: stockvault.net

city, ktoré bežne nezažívame. Jednoducho povedané, kriminálne príbehy útočia na naše emócie a nám sa to páči.

Skutočné zločiny nám ponúkajú možnosť nahliadnuť do mysle ľudí, ktorí sú zapletení do prípadu. To nás fascinuje. Chceme ich pochopiť, pretože si nedokážeme vysvetliť ich konanie. V duchu si kladieme otázku: „Aký dôvod mali na takýto skutok, čo ich k tomu viedlo?“ Na našom správaní nie je nič neobvyklé. Záujem o zločiny je prirodzený. Samozrejme, všetko má svoje medze.

Negatívny vplyv mediálnych obsahov

Mediálne obsahy zamerané na kriminalitu – či už fiktívne alebo reálne – môžu spúšťať u človeka správanie, ktoré je nemorálne, ba až protizákonné. Práve agresívne správanie, ako

Kriminálne témy nás zaujímajú a na druhú stranu veľmi mätú. Sú pre nás ako Pandorina skrinka. Správanie páchatelov sa vymyká zdravému úsudku a vo väčšine prípadov je iracionálne. Záujem o skutočné zločiny môže vyvolať práve potreba chrániť sa.

Máme pocit, že pokiaľ sa do podobnej situácie dostaneme, zvyšujeme naše šance na prežitie a aspoň z časti chápeme súvislosti medzi zločinom, obeťou a páchatelom. Kriminalita v médiách môže byť do istej miery aj skúškou pre naše vedomie. Chceme porozumieť čiernej stránke ľudskej povahy, pričom spáchaný trestný čin nám ponúka dostatočnú vzdialenosť, z ktorej možno situáciu pozorovať.

Autor: Dominika Ježová

Nečelíme ničomu menšiemu ako kolapsu prírody, tvrdí David Attenborough v novom dokumente

V ostatnom čase sa ľudia začínajú viac zaujímať o minimalizáciu dopadu nášho životného štýlu na Zem. Skloňujú sa výrazy ako zerowaste, ecolife či greenfluencer. Preto vám určite meno Sir David Attenborough nebude neznáme.

Už viac ako šesť dekád nám s obrovským zástením predstavuje neuveriteľné zákutia nášho sveta – džungle, oceány, púšte... A aj preto je tým pravým človekom, ktorý môže podať, ako sám spomína vo svojom novom dokumente A Life on our Planet, očité svedectvo o zmenách, ktoré sa za tie roky odohrali. A veru nie k lepšiemu. Rozvinutie myšlienky o pomoci planéte a ďalšie informácie môžeme nájsť aj na stránke, ktorá bola vytvorená k filmu. Ale pekne po poriadku.

Slabosť pre prírodu

Rodený Londýňčan študoval na Wyggestonskom gymnázii v Leicesteri a neskôr získal diplom z prírodných vied

Horské gorily sa kvôli pytlakom stali ohrozeným druhom. Zdroj: bbc.com

Zdroj: bbc.co.uk

na Cambridgskej univerzite. Dva roky slúžil v Britskom kráľovskom námorníctve a po návrate si našiel prácu editora. O rok neskôr začal v tréningovom programe BBC.

CBS News v rozhovore s ním spomína, že v BBC začínal ako producent rôznych druhov programov, kým ako 28-ročný nepresvedčil svojich nadriadených, aby mohol cestovať po svete a venovať sa prírode. Vďaka prelomovej sérii Život na Zemi (1979), ktorú celosvetovo videlo viac ako 500 miliónov ľudí, sa jeho meno stalo pojmom. V 13-tich epizódach dokumentarista so svojím tímom zachytáva evolúciu života na našej planéte.

Natáčanie podľa BBC trvalo 3 roky, začalo v dažďovom pralese v Južnej Amerike a skončilo pri Veľkom bariérovom útese v Austrálii. Väčšinu času však David komentoval stojac mimo obrazu a nechal výjavy rozprávať samé za seba. Za najzapamätateľnejší úsek považuje televízia záber, kde David narazí na veľmi vzácne horské gorily.

Kniha Život na Zemi vznikla zároveň so svojou audiovizuálnou verziou a rovnako ako ona má 13 kapitol. Ako spomína The Guardian, Attenborough sa musel popasovať

s natlačením 3000 miliónov rokov starej histórie na 300 strán, čo nebolo jednoduché. Nositeľ Nobelovej ceny za fyziológiu a medicínu, Niko Tinbergen, sa o nej vyjadril, že „je to fascinujúci a smelý náčrt histórie života na Zemi podaný zasvätené, so zápalom, ale zároveň i pokorne a spôsobom, ktorý dráždi chuť k ďalšiemu poznávaniu“. A podľa recenzií, ktoré som k nej našla, musí byť naozaj výnimočná.

Celoživotná práca = pomáhať a chrániť

Život na Zemi však nebol jedinou sériou, v ktorej David dokázal svoj cit pre zachytávanie detailov a krás tam vonku v širom svete. Nasledovali Živá planéta (1984), Základy života (1990), Súkromný život rastlín (1995), Vtáčí svet (1998), Modrá planéta – História oceánov (2001) a iné. Desiatky záberov ľuďmi už podmanené i dosiaľ nedotknutej prírody nás mnohých držali pri obrazovkách, keďže viaceré vysielala aj Česká televízia. Minulý rok napríklad v spolupráci s platformou Netflix vytvoril 8-dielny cyklus Our Planet, kde každá epizóda ukazuje inú krajinnú formu.

Okrem svojich projektov sa angažuje aj v oblastiach, ako je delenie sa s ľuďmi o základy prírody. Neraz bol pozvaný na rôzne konferencie, kde vysvetľoval dopad globálneho otepľovania na život, aký poznáme. „Práve teraz čelíme ľuďmi spôsobenej katastrofe globálnych rozmerov, našej najväčšej hrozbe za posledných tisíc rokov: klimatickej zmene. Ak nezačneme konať, kolaps našich civilizácií a vyhynutie väčšiny prírodného sveta je na obzore,“ prihovril sa delegátom na United Nations Climate Change Conference v Poľsku (2018). Taktiež je aj jedným z ambasádorov WWF – Svetového fondu na ochranu prírody, ktorý sa spolu s ním podieľal aj na jeho najnovšom počíne.

To, že jeho názory naozaj hýbu mienkou veľkého počtu ľudí, dokazuje aj jeho

Instagram, ktorý si Attenborough založil v rámci uvedenia svojho nového dokumentu. Účet dokumentaristu si za extrémne krátku dobu získal milión followerov. K tomuto dňu je tam uvedené číslo 6,1 milióna.

Svedectvo jedného muža

Na Netflixe sa koncom septembra objavila novinka David Attenborough: A Life on our Planet, ktorá mala okamžite stovky pozretí. A niet divu, dych berúce obrazy sa striedali so smutnými v rýchlom slede, doplnované o komentár samotného autora. Na tomto svedectve nie je výnimočné iba to, že nám ukazuje, aká príroda bola a čo sme z nej urobili my. Dôležité sú poznatky, ktoré nám odovzdáva ohľadom toho, PREČO sa to stalo a ČO sas tým dá urobiť. Že je EŠTE STÁLE ČAS, niečo s tým urobiť. Dáva nám nádej.

Z každej strany počúvame „to nie je pravda, určite to nemôže byť také strašné“ alebo „už je neskoro planétu zachraňovať“. Nie. To nie je ten prístup, ktorý by sme si mali privlastňovať. Možno si povie: A čo ja môžem zmeniť? Som sám. Jeden človek s ničím nepohne. A to je práve to. Vždy, pri každej jednej prevratnej udalosti v dejinách ľudstva, tu bola jedna osoba, čo veci uviedla do pohybu. Pretože ak sa odhodlá čo i len jeden z nás, pridajú sa ďalší. Strach o náš doterajší blahobyt nám bráni v čínoch, ale zamyslime sa. Čo všetko nám dáva príroda? A čo budeme robiť, keď už nám nebude mať ČO dávať? Vtedy už naozaj bude neskoro podniknúť opatrenia.

Kde je chyba?

Po dopyzeraní dokumentu je mi jasné, že najväčší problém tkvie v strácaní sa divočiny a jej biologickej rozmanitosti. Divoké nahrádzame skroteným, ničíme a zabíjame. Príroda je na ústupe, aby sme mohli rozširovať mestá a polia. Nelovíme iba niektoré živočíšne druhy – my masívne likvidujeme celé biotopy, pretože im berieme priestor pre život alebo ich

predávame na čiernom trhu. A toto všetko sa podľa Attenborougha deje v dôsledku zlého plánovania a ľudských chýb. Pretože namiesto toho, aby sme žili v súlade s prírodou, žijeme vedľa nej ako samostatné jedince. „Teraz je to naša planéta, ktorú riadia ľudia pre ľudí,“ zaznie asi v polovici.

Hromadné vymieranie naposledy nastalo ére dinosaurov. A teraz nám podľa Davida hrozí znova, hoci nám príroda poskytla tie najlepšie podmienky pre život – potravu, stabilnú teplotu a pravidelný rytmus ročných období. A ako sme sa jej odvdáčili? Vďaka deforestácii dažďových pralesov uniká do atmosféry viac uhlí-

Attenborough spomína, že dažďové pralesy sa vďaka odlesňovaniu zmenšili o takmer 50 %. Zdroj: akosamatlepsie.sk

ka, pretože to málo stromov, čo v nich ostalo, ho nestíha zachytávať. Teplo prichádzajúce na Zem je teda intenzívnejšie a začínajú ho pohlcovať oceány, čo neprospeje organizmom, ktoré v ňom žijú. V dôsledku toho sa topia ľadové plochy, ktoré sme kedysi považovali za navždy zamrznuté a slnečné lúče sa nemajú od čoho odrážať. „Nečelíme ničomu menšiemu, ako kolapsu živej prírody. Kolíska našej civilizácie. Tej, na ktorú sa spoliehame vo všetkých aspektoch

nášho života,“ varuje Attenborough. Ak si nedáme pozor a nezačneme konať hneď, svet, ako ho poznáme, prestane existovať.

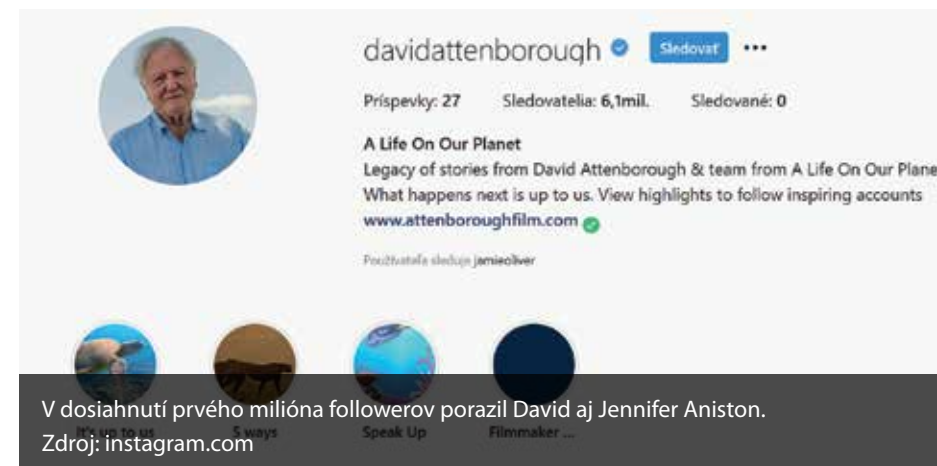
Čierna budúcnosť a jej náprava

Niekde za polovicou dokumentu sa dozvedáme, ako by podľa vedcov vyzerala naša nelichotivá budúcnosť, ak by sa veci nepohli smerom k lepšiemu. Planéta sa oteplí o celé 4 stupne Celzia, dažďové pralesy sa zmenia na vyprahnuté savany a z Arktídy úplne vymizne ľad. Opeľujúci hmyz vyhynie rovnako ako biotopy žijúce pod vodou. Pôda sa vďaka vyčerpaniu stane nevyužitelnou a počasie nepredvídateľným. „Nie je to o zachránení našej planéty,

ale nás samých. S nami alebo bez nás, príroda sa obnoví.“ A na to, aby sme to dokázali, musíme pracovať s ňou a nie proti nej.

Podľa dokumentaristu ešte stále nie je neskoro začať s vrátením biodiverzity. Treba zabrániť zaberaniu pôdy na poľnohospodárske účely, aby vznikol priestor pre návrat divočiny. Spojením tradičných a moderných techník pestovania, sa to napríklad podarilo Holandsku. Namiesto vyrúbavania stromov vysádzať nové a olejové palmy sadiť len na miestach, ktoré už boli odlesnené skôr. Naučiť sa využívať zdroje energie, ktoré neškodia prírode a sú obnoviteľné – slnko, vietor, vodu a geotermálnu energiu. Zakázať lov rýb aspoň v tretine svetových vôd, aby sa stíhali prirodzene obnovovať. Obmedziť konzumáciu mäsa a viac sa zamerať na rastlinnú potravu. Nič z toho nie je neuskutočniteľné. Všetko sa to dá zaradiť. Jediné, čo na to podľa Davida potrebujeme je vôľa, lebo „ak sa postaráme o prírodu – príroda sa postará o nás“.

Autor: Kristína Hírešová

V dosiahnutí prvého milióna followerov porazil David aj Jennifer Aniston. Zdroj: instagram.com

Univerzitné centrá pre deti študentiek sú len v Prešove a Trenčíne. Nárok na materský príspevok nemá každá

Zdroj: pexels.com

Študentky môžu pre tehotenstvo školu prerušiť, ale niektoré ju zvládnu aj s dieťaťom. Nájdu sa pedagógovia, ktorí im dovoľia mať na vyučovaní dieťa pri sebe.

Na FMK majú študentky, ktoré sú zároveň matkami, niekoľko možností. Pre tie, ktoré sa chcú dieťaťu venovať naplno, môže byť dobrou voľbou prerušenie štúdia. Všeobecne ho môžu študenti prerušiť maximálne na štyri semestre. V osobitných prípadoch, akými sú napríklad materská či rodičovská dovolenka, ho môžu pozastaviť až na šesť semestrov.

Po opätovnom zápise študent pokračuje tam, kde skončil. Spomínané riešenie vyhovovalo aj študentke Veronike H., ktorá čakala dieťa: „Pre túto možnosť som sa rozhodla kvôli narastajúcejmu napätiu s blízcimi sa štátnicami. Nechcela som nijako ohroziť svoj zdravotný stav stresom.“

V štúdiu môžete pokračovať aj popri materstve, avšak treba zvážiť všetky pre a proti. „Keby som bola priamo z Trnavy, možno by som sa zamýšľala aj nad individuálnym študijným plánom. Kvôli dochádzaniu a rozvrhu by som to radšej neriskovala,“ vysvetlila už terazšia mamička Veronika H.

Mamičky si zväčša vyberajú individuálny študijný plán

Je lepšie, ak študentky vopred zvážia možné komplikácie v tehotenstve, pri starostlivosti o dieťa a predídú zbytočným nepríjemnostiam v škole. Kým o prerušenie štúdia môžu požiadať kedykoľvek, v prípade individuálneho študijného plánu to musia stihnúť najneskôr do troch týždňov od začiatku výučby.

Dekan ho spravidla udeľuje študentkám, ktoré sa starajú o maloleté dieťa alebo majú rizikové tehotenstvo. „Na FMK UCM v Trnave evidujeme viacero študentiek, ktoré sú v očakávaní príchodu bábätko alebo sú už matkami starších či mladších detí. Sú na materskej dovolenke, z čoho máme radosť. Tieto študentky spravidla žiadajú o individuálny harmonogram štúdia, ktorý je v každom jednom prípade schválený,“ vyjadrila sa prodekanka pre výchovno-vzdelávaciu činnosť Juliána Mináriková.

Najskôr študentka vyplní žiadosť o individuálny študijný harmonogram a príslušnú tabuľku. Na základe nej vyučujúci stanoví podmienky na ukončenie predmetu. Môžete sa s ním dohodnúť na účasti na hodinách, prípadne aj na výnimkách v skúškovom období.

Vyučujúci rozhodne, či si dieťa vezmete na prednášku

Bez individuálneho prístupu či pomoci od rodiny by mamičky zvládali denné štúdium ťažko. „Bolo by náročné zadeliť si čas tak, aby som

sa dostatočne venovala škole, plnila si všetky povinnosti na čas a zároveň vychovávala dieťa,“ potvrdila Veronika L. Posledné mesiace tehotenstva však na fakulte zvládala bez starostí. „Pedagógovia boli ústretoví, ak som mala problém, vyhovel mi. V prípade, že som pre nejaké komplikácie nemohla prísť na prednášku, učiteľ to rešpektoval a ospravedlnil ma,“ opísala pozitívne skúsenosti.

Vyučujúci rozhodne, či si dieťa môžete vziať na prednášku. „Je potrebné to konzultovať s daným pedagógom predmetu,“ potvrdila Zuzana Mikulková, vedúca organizačného oddelenia UCM v Trnave.

Na druhej strane, Juliána Mináriková podobnú požiadavku od študentiek nezaznamenala už dlhý čas: „V minulosti som takúto študentku učila a na svojich hodinách som jej povolila mať synčeka pri sebe, ale musím povedať, že to bolo mimoriadne pokojné a poslušné dieťa.“

Fakulta nedisponuje žiadnym centrom, v ktorom by ste si svoju ratolesť mohli počas vyučovania nechať. O takéto miesta je na vysokých školách núdza. Centrum pre deti študentov nájdete len na univerzitách v Prešove a Trenčíne. Pred siedmimi rokmi bola na Fakulte masmediálnej komunikácie, v budove na Nám. J. Herdu, miestnosť, ktorú prispôbili pre základné potreby dieťaťa – kŕmenie, prebaľovanie či spanie. „O túto miestnosť však mali záujem skôr pedagogičky než študentky,“ skonštatovala prodekanka.

Externé štúdium je popri materstve vhodnejšie ako denné. Nevýhodou je jeho spoplatnenie. Za študijné programy prvého aj druhého stupňa zaplatíte na FMK za akademický rok 500 eur, v prípade tretieho stupňa 950 eur.

Každá študentka nedostane materský príspevok

Financie môžu byť v období materstva problém. Pri štúdiu ide často práca bokom a ženy sa jej nestihajú venovať ani pri výchove dieťaťa. Rodič má nárok na príspevok pri narodení dieťaťa, ktorý je jednorazový. Mal by slúžiť na zabezpečenie nevyhnutných potrieb pre novorodenca. Ak ide o dieťa, ktoré je z prvého až tretieho pôrodu a dožilo sa minimálne 28 dní, štát príspeje sumou 829,86 eur. Podmienkou je trvalý pobyt a bydlisko na území Slovenska.

Nárok na túto dávku zaniká, ak od narodenia dieťaťa uplynulo šesť mesiacov. Do tejto doby totiž rodič musí podať žiadosť o príspevok na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak by matka nechodila na preventívne prehliadky

pravidelne, raz za mesiac až do konca tehotenstva, alebo by po pôrode opustila nemocnicu bez súhlasu doktora, nárok na tento príspevok nemá.

Každý mesiac je možné poberať materskú dávku, prídavok na dieťa, príplatok k prídavku na dieťa, rodičovský príspevok alebo príspevok na starostlivosť o dieťa. Všetko má ale svoje pravidlá.

„Tieto študentky spravidla žiadajú o individuálny harmonogram štúdia, ktorý je v každom jednom prípade schválený.“

Ak je študentka tehotná alebo sa stará o dieťa, môže dostávať materskú dávku. Musí byť však nemocensky poistená, a to minimálne 270 dní. Je dôležité, aby išlo o obdobie posledných dvoch rokov pred pôrodom. Štát za študentov vysokých škôl nemocenské poistenie neplatí.

Spomínanú dávku vypláca Sociálna poisťovňa. Žena má na ňu teda nárok len v dvoch prípadoch. Buď bola popri štúdiu zamestnaná, alebo si v danom období platila poistné na dobrovoľné nemocenské poistenie sama. Výšku materského poistovňa vypočíta ako 75 % z vymeriavacieho základu, v prípade zamestnanca z hrubej mzdy. Vypláca sa maximálne 34 týždňov.

Rodič má právo na viacero sociálnych dávok

Prídavok na dieťa vypláca úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo výške 24,95 eur mesačne. Tento príspevok slúži na výchovu a výživu dieťaťa. Rodič o neho môže požiadať až po jeho narodení. Poberá ho dovtedy, kým je dieťa nezaopatrené. Takou je podľa zákona

osoba, ktorá nemá nárok na invalidný dôchodok a nezískala vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa.

K prídavku na dieťa môže rodič získať aj príplatok. Prilepší si tak o 11,70 eur. Dostáva ho v prípade, že okrem prídavku na dieťa poberá starobný, predčasný starobný, invalidný alebo výsluhový dôchodok. O príplatok môže požiadať aj vtedy, ak si nepriznáva daňový bonus na nezaopatrené dieťa a nevykonáva zárobkovú činnosť.

Štát dáva rodičom aj rodičovský príspevok. Podmienkou je len trvalý alebo prechodný pobyt na území SR. Poberať ho môžu do troch rokov dieťa. Ak by však malo dlhodobu nepriaznivú zdravotnú stav, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny bude dávku vyplácať až do jeho šiestich rokov.

Mesačne ide o sumu 270 eur. Osoba, ktorá ale pred vznikom nároku na rodičovský príspevok poberala i materské, získa až 370 eur mesačne. Pri dvojčikách a trojičkách sa sumy líšia.

Nárok vzniká aj na príspevok na starostlivosť o dieťa. Dostáva ho iba rodič, ktorý pracuje alebo študuje. Výška tohto príspevku je rôzna. Bez toho, aby preukázal výdavky na starostlivosť o dieťa, dostane minimálnu sumu 41,10 eur. Ak ich vie preukázať, podľa výšky výdavkov má nárok maximálne na 280 eur.

V prípade, že dieťa navštevuje materskú školu zaradenú do siete slovenských škôl a školských zariadení, rodič dostane 80 eur. Doba trvania spomínanej sociálnej dávky je rovnaká ako pri rodičovskom príspevku, do troch alebo šiestich rokov dieťaťa.

Autor: Nikola Capeková

Saganov spolujazdec Ľuboš Malovec: Mohol som nosiť dres, ktorý nemal nikto iný

Keby sa veci vyvinuli inak, dnes už mohol jazdiť v profi pelotóne. Momentálne strieda šport, školu a prácu. Študent marketingovej komunikácie ĽUBOŠ MALOVEC prezradil, ktoré preteky boli preňho nezabudnuteľné a čo zažil so Saganom.

Trnavčan Ľuboš je reprezentant SR v cestnej cyklistike, majster Slovenska v kategórii U23 v časovke aj v hromadnom preteku. Jazdil za CK Olympik Trnava, Duklu Trenčín, Cycling Academy, Duklu Banská Bystrica, Spartak Tlmače a momentálne si oblieka dres vlastného klubu Trnava Cycling Team. Okrem športu sa venuje štúdiu na vysokej škole.

Kedy a prečo si sa rozhodol pre štúdium marketingu na vysokej škole? Nemal si našliapnuté na kariéru?

Ešte keď som jazdil za Duklu Trenčín Trek (DT), študoval som na MTF. Štúdium som ukončil po tom, ako mi oznámili, že môžem ísť do izraelského klubu Cycling Academy (CA). Dva roky som sa venoval cyklistike naplno, no veci sa zmenili a vrátil som sa späť na Slovensko do Dukly BB (pozn. red. zmena názvu klubu). Keďže som tam už nepociťoval nejakú perspektívu, súbežne som začal štúdium na UCM. Bolo pomerne náročné vrátiť sa do študentského života, ale chcel som na sebe zapracovať aj v inom smere.

Takže sa dá cyklistika zosúladiť so štúdiom?

Je to individuálne, podľa úrovne, na akej cyklistiku robíme. Ak by sme sa bavili

o profesionálnej cyklistike, tak je veľmi náročné, doslova až nemožné, zosúladiť vrcholovú cyklistiku so štúdiom. Zažil som to na vlastnej koži pri nástupe do Dukly Banská Bystrica a na FMK. Napriek individuálnemu študijnému plánu bolo náročné skĺbiť cyklistiku so štúdiom vzhľadom na to, že ide o časovo náročný šport. Cyklistika sa nedá robiť na 50 %, ubralo mi to na

výkonnosti. V konečnom dôsledku to ale neľutujem, veď už som tu štvrtý rok a stále to zvládam, pričom sa ešte držím medzi najlepšími slovenskými cyklistami.

Za ktoré tímy si teda jazdil a aké mali postavenie vo svetovej cyklistike?

V začiatkoch CK Olympik Trnava, miestny mládežnícky klub. Neskôr Dukla Banská

V zahraničnom tíme zažil inú úroveň cyklistiky. Zdroj: Archív Ľuboša Malovca

Bystrica, ktorý je najvýznamnejší slovenský celok. Na Slovensku mal dlhodobo ako jediný licenciáciu kontinentálneho tímu. Na domácich pretekoch vždy drží taktovku, ale vo svete už nemá také postavenie. Ďalej CA, o nich nemusím veľa hovoriť. Bolo ich vidieť na Tour de France či Giro d'Italia. Keď som tam bol ja, začínali viac-menej stredoeurópskou zostavou, ktorá sa postupne medzinárodne rozrástla. Bol to nový projekt pre mladých cyklistov, ktorého ambasádorom sa stal aj Peter Sagan. Pôsobil som taktiež v Spartaku Tlmače a momentálne jazdím za Trnava Cycling Team.

Čo zavážilo na tom, že ťa zobrali do izraelského projektu?

V tíme bol slovenský tréner Ján Valach, ktorý si ma tam aj s Máriom Daškom zobral. Ja som mal na konte päť víťazstiev po sebe v slovenskom pohári juniorov a tiež titul majstra Slovenska v U23 (pozn. red. veková kategória pre dospelých pod 23 rokov) na pretekoch jednotlivcov aj v časovke. Podľa výsledkov a celkovej výkonnosti som bol na tom spomedzi Slovákov najlepšie, spolu s Daškom a Erikom Baškom (pozn. red. ktorý teraz jazdí za Boru).

Bolo to tam náročnejšie?

V Cycling Academy bol okolo nás väčší tím ľudí, ktorí sa starali o rôzne oblasti. Jazdili sme aj jednotkové preteky vo Francúzsku, Belgicku, Anglicku atď.

„Ak sa aj érou Sagana zvýšil nejaký rozpočet, tak záleží na zväze, aký kľúč pri prerozdeľovaní peňazí určí.“

Napríklad Tour du Finistère, Tro-Bro Leon, Costa degli Etruschi. Škoda, že som sa tam neudržiaval doteraz a nemohol ukázať, čo vo mne je. Odchodu predchádzali súvislosti so zranením.

O aké zranenie išlo?

Ku koncu prvej sezóny v CA som si rozrezal šľachy v prstoch na majstrovstvách Európy v estónskom Tartu. Mal som rekonvalescenciu, ale aj extrémnu motiváciu vrátiť sa do cyklistiky a robiť ju naplno. No táto motivácia možno bola ďalším kúskom do skladačky, ktorá ukončila moje nádeje dostať sa do najvyššej ligy.

Hovoril si o titule v U23, ako si na to spomínaš?

Spomínam na to, ako keby to bolo dnes. Boli to úžasné pocity, na ktoré nikdy

Študent marketingu reprezentoval Slovensko na Majstrovstvách sveta v Doha. Zdroj: Archív Ľuboša Malovca

nezabudnem, a ktoré vo mne budú neustále utvrdzovať myšlienku, že cyklistika bola tá správna voľba. Každého by to potešilo. Mohol som nosiť dres majstra Slovenska, ktorý nemal nikto iný. Mať špeciálny trikot je pre cyklistu najväčšia pocta. Štartoval som v ňom napríklad na Giro Ciclistico della Valle d'Aosta Mont Blanc (pozn. red. etapové preteky v Taliansku). Bol to pre mňa jeden z najväčších zážitkov.

Tohtoročné majstrovstvá sa konali v Česku, ako si obstál?

V časovke som sa umiestnil na ôsmom mieste, pričom prvých 20 km som bojoval o pódium. V pretekoch jednotlivcov som mal vcelku smolu, keďže zhruba na treťom kilometri som dostal defekt a dotiahnuť sa späť už nebolo možné.

Nezaťažovali vás opatrenia kvôli Covid-19?

Najprv nám avizovali, že absolvujeme testy, no napokon sme vypisovali len papiere o zdravotnom stave. Všetko išlo plynulo, bez rozdielov oproti minulým rokom. Zmenu som pocítil až na pretekoch Okolo Slovenska, kde sme už museli nosiť rúška, dezinfikovať si ruky a merali nám aj teplotu. Ubytovanie sa riešilo separátne. Pri stravovaní sme boli rozdelení do miestností podľa tímov.

Ako by si opísal preteky Okolo Slovenska?

Nazval by som ich výkladnou skriňou slovenských pretekov. Každý jeden slovenský pretekár, ak dostane priestor z tímu, rád absolvuje tieto preteky. Nielen kvôli domácejmu terénu a fanúšikom, medzi ktorými

sa často nachádzajú naši blízki a kamaráti, ale aj kvôli vysokej organizačnej úrovni a kvalitnej konkurencii. Dvakrát som na nich štartoval za reprezentačný výber, ako aj teraz, a dvakrát za kluby (DT a CA).

Ako sa ti darilo tento rok?

Zo Slovákov som skončil celkovo druhý. Výhodou bolo, že preteky sa konali neskôr a mne akurát stúpala forma.

„Ukázalo sa, že viem, ako mám trénovať, aby som tú formu mal v správny čas.“

Z týchto pretekov som mal veľký rešpekt, nakoľko poznám ich náročnosť a vzhľadom na skutočnosť, že som nebol už „profík“, som mal mierne obavy. Opak bol nakoniec pravdou a každou etapou sa mi išlo stále lepšie.

Potom boli majstrovstvá sveta, bol si adeptom do reprezentácie?

Nebol som predbežne nominovaný, čiže tréner ma nezapísal do „longlistov“, ktoré sa odosielať v určitom čase na UCI (pozn. red. Medzinárodná cyklistická únia). Na MS môžu potom štartovať len tí pretekári, ktorí v nich boli zahrnutí, a teda majú platnú akreditáciu na tento typ pretekov. Do kariet mi taktiež nehral fakt, že počet osôb v „longlistoch“ je obmedzený. Trénera slovenskej reprezentácie som presvedčil o vhodnosti mojej nominácie v čase, keď už bolo neskoro na vybavenie akreditácie.

Ktoré preteky by si ešte vyzdvihol?

Na Tour de San Luis som sa stretol

s najväčším počtom profilov – Cavendish, Voeckler, Quintana, Modolo. Bola česť s nimi pretekať v jednom pelotóne. Nezabudnuteľná prezentácia tímov, nadšení fanúšikovia, ktorí neustále skandovali. Jednoducho neopísateľná atmosféra, niečo nevidané. Aj tí, ktorí majú za sebou veľa prestížnych pretekov hovorili, že išlo o najkrajšie preteky, pokiaľ ide o fanúšikov a atmosféru celkovo.

Súťažil si aj so Saganom?

S Petrom Saganom som bol v tíme iba na ME v Glasgowe. Častejšie súperime na národných majstrovstvách, ale tam je okolo neho veľmi uvoľnená atmosféra. Je špecifikou osobou, čo sa týka komunikácie aj správania. Nič nerieši. To je možno aj jeho silná stránka, že nepripúšťa na seba tlak a stále vie racionálne vyhodnocovať situácie. Samozrejme, je to môj subjektívny názor.

Ktoré zážitky so Saganom ti utkveli v pamäti?

Každopádne najväčším zážitkom pre mňa bola jeho výhra na MS v Dohe a v Richmonde, ktorú som mohol zdieľať priamo s ním, nakoľko som bol súčasťou vtedajšej reprezentačnej výpravy.

Po príchode z izraelského klubu Cycling Academy si jazdil v Dukle Banská Bystrica. Kam si z nej prestúpil?

Práve vtedy, keď som bol na elitných majstrovstvách Európy so Saganom, som už jazdil za Spartak Tlmače. Po Dukle som tam pôsobil dva roky. Stali sme sa druhým najlepším tímom na Slovensku. Ukázalo sa, že

viem, ako mám trénovať, aby som mal formu v správny čas. Aktuálne sme si založili vlastný klub Trnava Cycling Team, v ktorom sa stretla parádna partia ľudí a robíme cyklistiku tak, ako nám chutí.

Prečo si ho založil?

Nebol som spokojný s tým, že neviem ovplyvniť nominácie na preteky. Hlavné je, že sme sa združili s ľuďmi, s ktorými sme si sadli. Cyklistiku robíme tak, ako nás baví. Taktiež si sami vyberáme, kedy a na aké preteky budeme chodiť, čo je obrovskou výhodou.

Podľa čoho sa riadiš pri tréningoch?

Často som trénoval podľa seba. Vedel som, čo mi vyhovuje, čo nie. Samozrejme, keď som mal trénera, hlavné slovo mal on. Zadával mi určité veci a ja som mu spätne posielal údaje o každom tréningu.

„Cyklistika sa nedá robiť na 50 %, ubralo mi to na výkonnosti. V konečnom dôsledku to ale neľutujem.“

Keď sme boli na sídle CA v Taliansku, tak sme mali počas pobytu kontrolované všetko. Celkovo sa však tréningy odlišujú v závislosti od daností jednotlivca. Zo začiatku, napr. po chorobe alebo po zime, sa dávajú najprv vytrvalostné tréningy a postupne sa pridávajú intervaly a intenzita. V lete idem niekedy aj 200 kilometrov, resp. 6 hodín, v zime asi dve hodiny. Kombinuje sa to tiež so všeobecnou prípravou – posilňovou, behom, bežkami atď. Napriek tomu, nie každému vyhovujú rovnaké tréningy.

Každý je individualita a podľa toho treba zvoliť špecifické tréningy na mieru.

Ako je na tom slovenská cyklistika v porovnaní so zvyškom sveta?

Cyklistika je jednoducho málo finančne podporovaná. Ak sa aj érou Sagana zvýšil nejaký rozpočet, tak záleží na zväze, aký kľúč pri prerozdeľovaní peňazí určí. Či je to dobre nastavené, sa nedá presne povedať, ale všade sa nájdu ľudia, ktorí budú veci spochybňovať. Aktuálne v mládežníckej reprezentácii majú finančné odmeny, čo môžeme brať ako posun dopredu a istú motiváciu pre mládež.

Okrem športu a štúdiu sa venuješ práci. Čo konkrétne robíš?

Momentálne sa v Trnave starám o servis mestských zdieľaných bicyklov. Už dlhší čas riešim bicykle po technickej stránke. Baví ma to, vnímam to ako psychohygienu. Okrem toho pripravujem novú cyklo-predajňu. Potešilo by ma, pokiaľ by som získal nejaké skúsenosti s marketingom, ktoré by som vedel prepojiť so štúdiom.

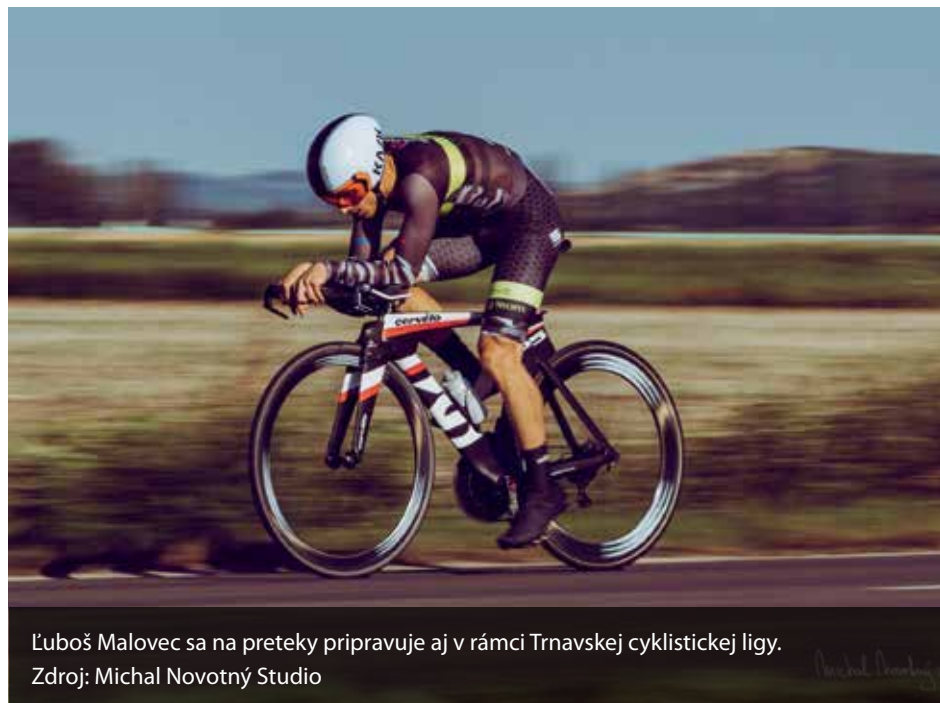
Keď si spomenul trnavský bikesharing, má potenciál?

Ja osobne využívam bicykle vždy, keď sa dá. Na mobilitu po meste je to super vec a vždy keď je aspoň trochu dobré počasie, uprednostním bicykel pred autom. Teraz fungujú už druhú sezónu, pričom počet ich stálych používateľov je 1 800, čo je pomerne dosť. Síce to zatiaľ nie je ako štandard v zahraničí, že si pre platbu naskenujú QR kód, ale musia reálne podpisovať zmluvy na mestskom úrade. V súčasnosti sa projekt stále vylepšuje.

Čo plánuješ s cyklistikou do budúcnosti?

Minimálne budem hobby cyklista, pretože ma to baví a naplňuje. Moje telo po tých rokoch aktívneho športu jednoducho potrebuje pohyb. To, či budem absolvovať preteky, sa ešte uvidí. Určite však chcem rozvíjať nový tím vo viacerých smeroch. V prvom rade mám v pláne úspešne ukončiť štúdium, súbežne sa angažovať v bikesharingu a ďalších marketingových aktivitách. Cez obdobie prvej vlny Covid-19 som publikoval články na portáli Mtbiker. V skratke, snažím sa byť aktívny v každom smere a napredovať. Kedysi som viac času investoval do cyklistiky, dnes ho venujem štúdiu a budovaniu kariéry.

Autor: Alžbeta Naháľková
Foto: Archív Ľuboša Malovca

Ľuboš Malovec sa na preteky pripravuje aj v rámci Trnavskej cyklistickej ligy.
Zdroj: Michal Novotný Studio

Automatický mlyn NUPOD a vodojem sú najvýznamnejšími dielami modernej architektúry, ktoré Emil Belluš v Trnave navrhol. Mal niekoľko vysokoškolských titulov a sám prispel k rozvoju štúdia architektúry na Slovensku. Pomohol založiť Slovenskú vysokú školu technickú, dnešnú Slovenskú technickú univerzitu, kde 31 rokov pôsobil ako profesor. Na jeho počesť sa od roku 1990 udeľuje Cena Emila Belluša za celoživotné dielo v oblasti architektúry. Viac o známom slovenskom architektovi a jeho trnavských dielach sa dočítate na našom webe

ČEPAN

GALLERY

ŠTEFÁNIKOVÁ 3, TRNAVA, WWW.CEPANGALLERY.SK

BARBORA
IDESOVÁ

PODFARBENÉ

KURÁTORKA:

JANA VALÚCHOVÁ

TRVANIE VÝSTAVY: 8. DECEMBER 2020 – 7. FEBRUÁR 2021

organizátor:

galériu
priestorom
podporuje:

z verejných zdrojov
v rámci projektu
Maly Berlin 2020
podporili:

fond
na podporu
umenia

mediálny partner:

